

2024-OCAK

TÜRKİYE ENDEKSİ

GÜNDEM ARAŞTIRMASI

ADAMOR

Türkiye Endeksi
Gündem Araştırması
OCAK 2024

ADAMOR
Toplum Araştırmaları Merkezi ürünüdür.

YASAL UYARI

Aboneye mahsus hazırlanan Türkiye Endeksi'nde yer alan veriler, bilgiler, analizler ve görseller iznimiz dışında kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, yayınlanamaz, abone kendisi dışında başka kişiler için kopyalayamaz, yayılamaz, değiştirilemez, kullanılamaz ve yazılı, görsel ve dijital ortamlarda paylaşılamaz.

OCAK'24

İÇİNDEKİLER

- 6 Yönetici Özeti
- 9 Siyasal Tercihler
- 33 İç Politika & Siyasi Gündem
- 45 Dış Politika
- 53 Ekonomi
- 63 Kentsel Yaşam Kalitesi
- 79 Demografik Bilgiler
- 82 Türkiye Endeksi Nasıl Çalışıyor?

MERHABA

Ocak ayı, siyasi partilerin seçmenlerin beklentilerine uygun, seçilebilecek, kendi teşkilat ve tabanını heyecanlandıran aday bulma arayışlarıyla geçti. Partiler aday adayları arasından en yüksek oy alabilecek ismi tespit etmek için farklı stratejilerle hareket ederek seçimlere hazırlanıyor. AK Parti ve MHP'nin 2018 yılından bu yana başarılı bir şekilde yürüttükleri Cumhuriyet İttifakı bu seçime daha derli toplu ve eli güçlü giriyor. Büyükşehir, il ve ilçelerde oluşturdukları aday kompozisyonu hedefe odaklı ve rasyonel bir süreç izledikleri izlenimi veren AK Parti ve MHP'nin ittifak zemini son derece sağlam görünüyor. Çatıda oluşan bu ittifak saha verileri üzerinden de kuşkuya yer bırakmayacak şekilde taban ittifakına da dönüşen Cumhuriyet İttifakı'nın oy oranı %44-46 bandına oturmuş durumda. Kazanmak için kendi taraflarında her şeyi hazır hale getirmiş durumdalar. Kampanyaların enerjisi, adayların ortaya koyacakları performansa da bağlı olarak sonuçlar ortaya çıkacak.

Ancak muhalefet tarafında bu sonuçları ciddi olarak etkileyecek olan farklı dinamikler söz konusu. Bu dinamikler aynı zamanda muhalefetin seçim başarısını ya da başarısızlığını da etkileyecek. Bu dinamikler netleşmeden 31 Mart seçim sonuçlarına ilişkin isabetli sonuçlar ortaya koymak neredeyse imkânsız gibi. Şu an bütün araştırmacıların sahadan topladıkları veriler özellikle İstanbul, Ankara gibi kritik önemde olan illerde ve Türkiye geneli oy oranlarında körlerin fili tarifine benziyor yorumu abartılı olmayacaktır. Bu dinamiklerin en önemlisi DEM Parti'nin İstanbul ve birkaç kritik yerde aday çıkarıp çıkartmayacağı. Bir diğer dinamik ise YRP'nin İstanbul ve Ankara gibi seçimin çok kritik olduğu metropollerde ne yapacağı. Bu iki faktör seçimin kritik belirleyicisi olacak gibi görünüyor. Kısa süre içinde netleşmesi beklenen bu iki kritik dinamik sürecin gidişatını ve partilerin seçim kampanya stratejilerini etkileyecek. İstanbul'da kritik önemde olan CHP ve DEM Parti ittifakı ile ilgili, seçmenin görüşünün hangi yönde ağırlık kazandığını ortaya koymak için Ocak araştırmasında "Sizce DEM Parti (HDP) İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarmalı mı?" şeklinde sorduğumuz soruya seçmenin %53,8'i aday çıkartmamalı görüşünü beyan etti. Bu oranın karşılaştırmalarını incelediğimizde DEM Parti seçmenin dörtte üçü partilerinin aday çıkartması gerektiğini düşünüyor. DEM Parti'nin aday çıkartmamasını en çok isteyen seçmen grubunun ise %66,4 ile CHP seçmeni olduğu görülüyor.

Önümüzdeki seçim sonucunu belirleyecek temel motivasyonlardan bir diğerinin de, siyasi partilerin seçmenlerini konsolide etme çabası olduğunu düşünüyoruz. 2018, 2019 ve 2023 seçimleri özellikle muhalif blokta seçmenlerin kendi partileri ile ilgili sadakatini ölçemediğimiz seçimler olarak tarihe mal oldu. Bundan dolayı önümüzdeki yerel seçimler, partileri kendi özgünlüklerinde iddia sahibi birer özne olmaya mı yoksa "kazanacak adaya oy veren" bir araçsallaştırmaya mı mahkum edecek göreceğiz. Bu gerilimden dolayı partiler kendi seçmen varlığını konsolide etmek istiyor. Çünkü bu konu partiler için varoluşlarını perçinleme ve yola devam etmenin de bir göstergesi olacak.

Şubat ayı raporu için sahaya çıkacağımız tarihe kadar seçime girecek partilerin adaylarının netleşeceğini öngörüyoruz. Bundan dolayı Şubat ayı raporumuz seçim sürecini belirsizliklerden arındıracak şekilde öngöreceğimiz ve analiz edeceğimiz bir çalışma olacak.

Türkiye Endeksi Ocak raporunun, alacağınız kararlarda katkı sunacağını ümit ediyor 2024 yılının başarılı geçmesini temenni ediyoruz.

ÖRNEK RAPOR

YÖNETİCİ ÖZETİ

SİYASAL TERCİHLER

- Kararsızların ve hiçbir partiye oy vermeyeceklerini belirtenlerin oy oranları dağıtıldığında; Genel Seçimler için AK Parti'nin oy oranının %34,3, CHP'nin oy oranının %28,2, MHP'nin oy oranının %9,7, DEM Parti'nin oy oranının %9,2, İYİ Parti'nin oy oranının %6,4, Yeniden Refah Partisi'nin oy oranının %3,5, Zafer Partisi'nin oy oranının %3,5, Türkiye İşçi Partisi'nin oy oranının %2,2 ve diğer partilerin toplam oy oranının da %3 olacağı görülmektedir.
- Kararsızların ve hiçbir partiye oy vermeyeceklerini belirtenlerin oy oranları dağıtıldığında; yerel seçimler için AK Parti'nin oy oranının %42,1, CHP'nin oy oranının %34,7, DEM Parti'nin oy oranının %6,6, MHP'nin oy oranının %5,5, İYİ Parti'nin oy oranının %4,6, Zafer Partisi'nin oy oranının %3, Yeniden Refah Partisi'nin oy oranının %2,3 ve diğer partilerin toplam oy oranının da %1,2 olacağı görülmektedir.
- Kesinlikle oy verilmeyeceği söylenen partilerin başında %31,8 oranı ile AK Parti, %28,5 oranı ile DEM Parti gelmekte, bunu %18,6 oranı ile CHP izlemektedir.
- Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; Türkiye genelinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %50 ve Murat Kurum'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %41,1'dir.
- Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; İstanbul'da ikamet edenlerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %52,8 ve Murat Kurum'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %37,9'dur.
- Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; Türkiye genelinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Mansur Yavaş'ın belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %62 ve Turgut Altınok'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %32,2'dir.
- Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında, Ankara'da ikamet edenlerde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Mansur Yavaş'ın belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %58,8 ve Turgut Altınok'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %39'dur.
- DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarmaması gerektiğini düşünenlerin oranı %54,3'tür.
- Türkiye'de yaşayan vatandaşların %35,9'u ideolojik konumunu sağ ve %7,8'i merkez sağ olarak konumlandırırken, vatandaşların %24,9'u sol ve %6,2'si merkez sol olarak konumlandırmıştır. İdeolojik konumlarını merkezde konumlandıranların oranı ise %25,2'dir.
- Türkiye'deki vatandaşların %28,4'ü kendilerini "Atatürkçü", %19,6'sı "milliyetçi" ve %12,9'u muhafazakâr olarak tanımlamaktadır.

İÇ POLİTİKA (SOSYAL GÜNDEM)

- Türkiye'nin en önemli sorununun ekonomi olduğunu düşünenlerin oranı %64,1'dir. Ekonomik sorunları %8,7 oranı ile adalet ve hukukun işleyişi ile ilgili sorunlar, %6,1 oranı ile göçmen, mülteci, sığınmacı sorunu, %6,1 oranı ile eğitim ve %5 oranı ile terör ve milli güvenlik sorunları izlemektedir.
- Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı %34,6 iken, tahliye edilmesine karşı çıkanların oranı %28'dir.
- RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı bulanların oranı %20,4, haklı bulmayanların oranı %36,6'dır.
- CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP'nin oy oranlarını arttıracaklarını düşünenlerin oranı %22,3, oy oranlarını azaltacağını düşünenlerin oranı %40,2'dir.
- Yaşadıkları illerde oy vermek istedikleri partinin belediye başkan adayından memnun olanlar %56,9, memnun olmayanlar %21,8 oranlarındadır.

DIŞ POLİTİKA

- Vatandaşların %53,3'ü Penge Kilit Harekâtın dahilinde yapılan sınır ötesi harekâtın devam etmesi gerektiğini düşünmektedir.
- Güney Afrika'nın İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağını düşünmeyenlerin oranı %59,6'dır.
- İsviçre'nin Davos kasabasında yapılan Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmama kararını doğru bulanların oranı %45,9, doğru bulmayanların oranı %34'tür.
- İsrail'le ticaret amaçlı giden Kızıldeniz'deki gemileri durdurarak Gazze'deki soykırıma dikkat çekmek isteyen Husiler'e müdahale için ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesini haksız bulanların oranı %58,8'dir.

EKONOMİ

- Vatandaşların %48,8'i bugün itibarıyla Türkiye'nin ekonomik durumunu çok kötü, %27,8'i kötü olarak değerlendirmektedir.
- Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun çok kötü olacağını düşünenler %29,9, kötü olacağını düşünenler %27,7 oranlarındadır.
- Asgari ücret zammının yeterli olmadığını düşünenlerin oranı %76,9'dur.
- Emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulmayanların oranı %88'dir.
- Ödemekte zorluk çektiği borcu olduğunu belirtenlerin oranı %43,7, borcu olmadığını belirtenlerin oranı %56,3'tür.

KENTSEL YAŞAM KALİTESİ

- Vatandaşların %52,6'sı ikamet ettikleri şehirde park, meydan, yeşil alan, sahil kenarı vb. kamusal alanların yeterli olmadığını belirtmiştir.
- İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranı %47,5, güvenli olmadığını düşünenlerin oranı %45,1'dir.
- İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiklerini belirtenlerin oranı %65,6'dır.
- İkamet edilen şehirdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru bulmayanların oranı %54,8'dir.
- Belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumsuz ve çok olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı %59'dur.
- Büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumsuz ve çok olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı %61,8'dir.
- Belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumsuz ve çok olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı %61,5'tir.
- Yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını düşünenlerin oranı %59,5, şehirlerin yararına olacağını düşünmeyenlerin oranı %30,1'dir.

SİYASAL TERCİHLER

- Bu Pazar genel seçim olsa siyasi partilerin oy oranları ne olurdu?
- Kesinlikle oy vermem denilen partiler hangileri?
- Bu Pazar yerel seçim olsa siyasi partilerin oy oranları ne olurdu?
- 31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecek yerel seçimlerde İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkanı olarak kimler görölmek isteniyor?
- 31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecek yerel seçimlerde Ankara'da Büyükşehir Belediye Başkanı olarak kimler görölmek isteniyor?
- DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarması isteniyor mu?
- Sağ-sol bağlamında siyasi ideolojilerin Türkiye'deki dağılımı nasıl?
- Siyasi kimliklerin Türkiye'deki dağılımı nasıl?

SİYASAL TERCİHLER ANALİZİ

2024 yılının ilk ayı itibarıyla, bu Pazar seçim olsa AK Parti, MHP ve DEM Parti'nin oy oranlarının 14 Mayıs Genel Seçimine benzer bir oy potansiyeli taşıdığı söylenebilir. Bununla birlikte, İYİ Parti'nin %6,4 ile oylarının yaklaşık %4 oranında azaldığı; CHP'nin ise %28,2 ile oy potansiyelinin yaklaşık %2,5 oranında arttığı görülmektedir. Genel Seçimler için Yeniden Refah Partisi'nin %3,5, Zafer Partisi'nin %3,5, Türkiye İşçi Partisi'nin %2,2 ve diğer partilerin toplam %3 oy oranına sahip olacağı görülmektedir. Bu bulgular, Millet İttifakı içinde yer alan Saadet Partisi, Gelecek Partisi ve DEVA Partisi seçmen tabanını muhafaza etmekte zorlanırken, Cumhuriyet İttifakı içinde seçime giren YRP oy oranını artırdığına işaret etmektedir.

14 Mayıs Genel Seçimi'nde İYİ Parti'ye oy verdiklerini belirtenlerin %48,6'sı bu Pazar seçim olsa yeniden İYİ Parti'ye oy vereceklerini belirtirken; bu Pazar seçim olsa oylarını CHP'ye vereceğini belirtenlerin oranı %10, MHP'ye vereceğini belirtenlerin oranı %5 ve oy kullanmayacağını söyleyenlerin oranı %15,6 olarak bulunmuştur. Diğer partilerdeki oy kayışları incelendiğinde, genellikle parti tabanlarının "kararsızlar" kümesine geçtiği ve gerçek bir seçim ortamında yeniden oy verdikleri partilere dönme ihtimallerinin güçlü olduğu söylenebilir. Ancak, İYİ Parti'nin son aylarda izlediği "sağ-milliyetçi" politikalar ve CHP ittifakından kopmuş olmasının parti tabanındaki genç, yüksek eğitilmiş, Atatürkçü-laik çizgideki seçmenin İYİ Parti'den uzaklaştığı göstermektedir.

Kesinlikle oy verilmeyeceği söylenen partilerin analizleri incelendiğinde; Türkiye'deki mevcut üç kutuplu siyasi atmosferin AK Parti karşıtlığı, DEM Parti karşıtlığı ve CHP karşıtlığı üzerinden devam ettiği söylenebilir. CHP ve DEM Parti seçmenleri kesinlikle AK Parti'ye oy vermeyeceklerini belirtirken, AK Parti seçmenleri kesinlikle CHP ve DEM Parti'ye oy vermeyeceklerini belirtmiştir. MHP seçmenlerinin yarıdan fazlası (%65,8) kesinlikle DEM Parti'ye oy vermeyeceğini ifade ederken, İYİ Parti seçmenlerinin yarıdan fazlası (%57,1) kesinlikle AK Parti'ye oy vermeyeceğini belirtmiştir. AK Parti ve MHP seçmenlerinde geçtiğimiz yıllarda daha yoğun olan HDP karşıtlığının yanında, CHP karşıtlığının güçlü bir şekilde dile getirildiği söylenebilir. Hatta AK Parti seçmenlerinde kesinlikle CHP'ye oy vermeyeceğini belirtenlerin oranının kesinlikle DEM Parti'ye oy vermeyeceğini belirtenlerin oranını geçtiği görülmektedir.

Bu Pazar yerel seçim olsa siyasi partilerin oy oranlarında AK Parti (%42,1) ve CHP (%34,7) lehine artış, MHP (%5,5), İYİ Parti (%4,6), Yeniden Refah Partisi (%2,3) ve DEM Parti (%6,6) aleyhine düşüş gözlenmektedir. Özellikle bazı büyükşehir MHP'nin aday çıkarmayarak AK Parti'yi destekleme kararı alması, AK Parti'nin oy oranlarına olumlu etki yaparken, Ankara ve İstanbul'da CHP'li mevcut belediye başkanlarının popülaritesi, diğer parti tabanlarından da destek görmektedir.

31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecek yerel seçimlerde, İstanbul'da ikamet edenlerin %52,8'i İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak mevcut belediye başkanı Ekrem İmamoğlu'nu görmek istediğini belirtirken, AK Parti'nin adayı Murat Kurum'un oy oranı %37,9 olarak bulunmuştur. Murat Kurum'un büyük çoğunlukla AK Parti tabanından destek aldığı, bununla birlikte Ekrem

İmamoğlu'na CHP'nin yanı sıra İYİ Parti, DEM Parti ve kararsızlardan da destek geldiği görülmektedir.

Ankara'da ikamet edenlerin %58,8'i Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak mevcut belediye başkanı Mansur Yavaş'ı görmek istediğini dile getirirken, AK Parti'nin adayı Turgut Altınok'un oy oranı %39'dur. İYİ Parti seçmeninin %70,4'ü ve MHP seçmeninin de %27,3'ünün ve AK Parti seçmeninin %13,2'sinin Mansur Yavaş'ı destekliyor olması, Mansur Yavaş'ın partiler üstü bir pozisyon almaya en yakın aday olduğunu göstermektedir.

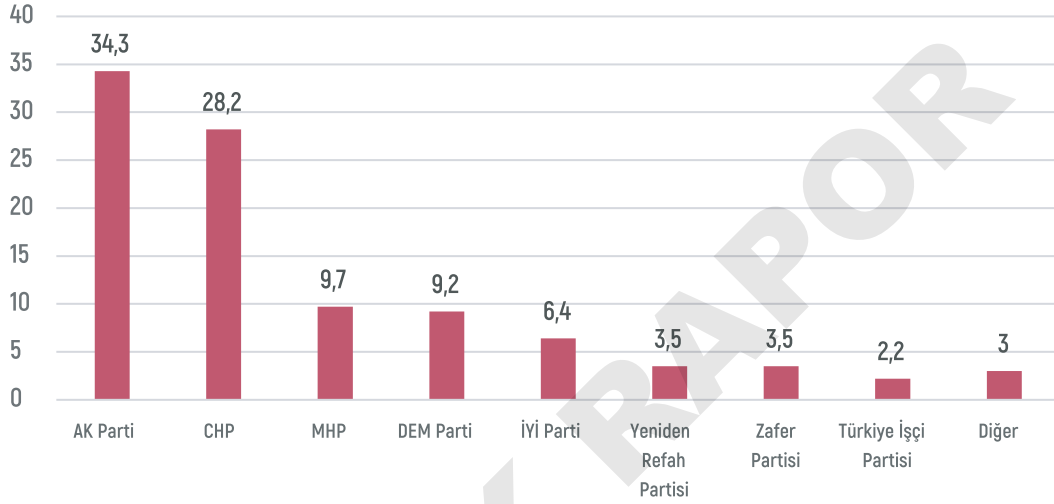
İstanbul ve Ankara'da mevcut belediye başkanlarının oy oranları AK Parti'nin adaylarından önde olmakla birlikte, AK Parti'nin adaylarının isimlerinin yakın tarihte duyurulmasının ve bazı partilerin adaylarını henüz duyurmamasının önümüzdeki günlerde bu oranları değiştirme potansiyeli taşıdığı söylenebilir. Örneğin, DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarma kararı alması, DEM Parti'den Ekrem İmamoğlu'na giden %57,1'lik oy oranını düşürme ihtimali taşımaktadır. Nitekim, DEM Parti seçmenlerinin yaklaşık dörtte üçü DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarması gerektiğini düşünürken, DEM Parti'nin İstanbul'da aday çıkarmasına en fazla CHP seçmenleri karşı çıkmaktadır.

Ekrem İmamoğlu'nun ve Mansur Yavaş'ın oy alabildiği seçmen profiline bakıldığında en önemli fark; Ekrem İmamoğlu'nun daha çok merkez, sol ve merkez sol seçmenden oy alabiliyorken, Mansur Yavaş'ın tüm siyasi ideolojideki seçmenden oy alabiliyor olmasıdır. Bununla birlikte, Ekrem İmamoğlu'nun bugün itibarıyla İstanbul'da ikamet eden Kürt seçmenin %36,9'unun oyu alıyor olması, DEM Parti'nin İstanbul'da herhangi bir seçim iş birliğine girmemesi halinde CHP'nin seçimi kazanmasını zorlaştıracak faktörlerin başında geldiğini göstermesi açısından dikkate değerdir.

Genel Seçim

Bu Pazar seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?

Grafik 1. Bu Pazar seçim olsa siyasi partilerin kararsızlar dağıtılmış oy oranları (%)

Kararsızların ve hiçbir partiye oy vermeyeceklerini belirtenlerin oy oranları dağıtıldığında; Genel Seçimler için AK Parti'nin oy oranının %34,3, CHP'nin oy oranının %28,2, MHP'nin oy oranının %9,7, DEM Parti'nin oy oranının %9,2, İYİ Parti'nin oy oranının %6,4, Yeniden Refah Partisi'nin oy oranının %3,5, Zafer Partisi'nin oy oranının %3,5, Türkiye İşçi Partisi'nin oy oranının %2,2 ve diğer partilerin toplam oy oranının da %3 olacağı görülmektedir.

Tablo 1. Bu Pazar seçim olsa siyasi partilerin oy oranlarının dağılımı (%)

	2023 Seçim Sonucu	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak oy oranları	Ocak kararsızlar dağıtılmış oy oranları
AK Parti	35,61	35,7	37,4	35,5	25,5	34,3
CHP	25,33	23,8	25,6	26,5	20,9	28,2
MHP	10,7	10,3	12,1	11,7	7,2	9,7
DEM Parti	8,82	9,9	9,1	10,1	6,9	9,2
İYİ Parti	9,63	8,0	7,6	6,8	4,7	6,4
Yeniden Refah Partisi	2,81	4,1	1,9	3,7	2,6	3,5
Zafer Partisi	2,23	3,8	2,5	1,4	2,6	3,5
Türkiye İşçi Partisi	1,73	1,9	1,0	1,1	1,6	2,2
Diğer	3,14	2,5	2,8	3,2	2,3	3,0
Kararsızım	-	-	-	-	12,8	-
Oy vermem	-	-	-	-	12,9	-
Toplam	100	100	100	100	100	100

Bu Pazar Genel Seçim yapılacak olsa, AK Parti'nin oy oranı %25,5, CHP'nin oy oranı %20,9, MHP'nin oy oranı %7,2, DEM Parti'nin oy oranı %6,9, İYİ Parti'nin oy oranı %4,7, Yeniden Refah Partisi'nin oy oranı %2,6, Zafer Partisi'nin oy oranı %2,6, Türkiye İşçi Partisi'nin oy oranı %1,6 ve diğer partilerin toplam oy oranı da %2,3'tür. Seçmenlerin %12,8'i oy vermek istedikleri parti konusunda kararsız olduklarını ve %12,9'u hiçbir partiye oy vermeyeceklerini belirtmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete göre siyasi parti tercihlerinin dağılımı (%)

	Kadın	Erkek
AK Parti	30,4	22,4
CHP	23,5	19,4
DEM Parti	5,9	7,4
MHP	4,0	9,1
İYİ Parti	2,5	6,1
Yeniden Refah Partisi	0,9	3,7
TİP	1,9	1,4
Zafer Partisi	1,6	3,3
Diğer	1,5	2,7
Kararsızım	15,3	11,3
Oy vermem	12,5	13,2
Toplam	100	100

AK Parti'ye ve CHP'ye oy vereceklerini belirtenlerin oranları kadınlarda daha fazlayken, MHP'nin, DEM Parti'nin, İYİ Parti'nin ve Yeniden Refah Partisi'nin oy oranları erkeklerde daha fazladır.

Tablo 4.Yaşa göre siyasi parti tercihlerinin dağılımı (%)

	18 – 24 yaş	25 - 34 yaş	35 – 44 yaş	45 – 54 yaş	55 – 64 yaş	65 yaş ve üzeri
AK Parti	27,7	22,6	28,5	28,4	21,5	20,4
CHP	19,7	18,2	15,2	15,0	35,2	35,0
DEM Parti	8,8	10,5	7,3	6,7	3,1	4,5
MHP	8,8	6,4	8,6	10,1	2,3	3,2
İYİ Parti	0,7	5,1	3,4	4,3	9,0	5,1
Yeniden Refah Partisi	0,0	4,1	2,9	3,1	2,3	0,0
TİP	2,9	1,3	1,0	2,2	2,0	0,6
Zafer Partisi	4,4	8,0	1,3	1,3	0,8	0,0
Diğer	0,7	1,5	0,4	2,5	3,4	5,7
Kararsızım	9,5	9,2	17,5	12,5	10,2	17,2
Oy vermem	16,8	13,1	13,9	13,9	10,2	8,3
Toplam	100	100	100	100	100	100

Diğer yaş grupları ile kıyaslandığında;CHP'nin oy oranları 55 yaş ve üzerindekilerde daha fazlayken, bu yaş grubunda AK Parti'nin oy oranı daha azdır.

Tablo 5. Eğitim düzeyine göre siyasi parti tercihlerinin dağılımı (%)

	Düşük eğitim seviyesi	Orta eğitim seviyesi	Yüksek eğitim seviyesi
AK Parti	30,8	27,5	19,0
CHP	19,5	20,7	22,4
DEM Parti	8,2	5,5	6,8
MHP	5,3	8,6	7,7
İYİ Parti	3,1	3,6	7,1
Yeniden Refah Partisi	2,9	2,9	2,3
TİP	0,4	0,8	3,5
Zafer Partisi	0,9	1,5	5,0
Diğer	1,5	2,4	2,6
Kararsızım	15,0	12,2	11,4
Oy vermem	12,4	14,3	12,2
Toplam	100	100	100

Diğer eğitim düzeyleri ile kıyaslandığında; AK Parti'nin oy oranı düşük ve orta eğitim düzeyindekilerde (lise mezunları ve altı eğitim düzeyindekilerde) daha fazlayken, CHP ve İYİ Parti'nin oy oranı yüksek eğitim düzeyindekilerde daha fazladır.

Tablo 6. Siyasi ideolojiye göre siyasi parti tercihlerinin dağılımı (%)

	Sağ	Merkez sağ	Merkez	Merkez sol	Sol
AK Parti	45,4	40,9	20,0	7,7	3,7
CHP	5,1	7,3	17,4	42,9	52,3
DEM Parti	4,0	2,7	4,0	8,8	14,7
MHP	13,1	13,6	5,7	6,6	1,1
İYİ Parti	4,6	8,2	8,0	4,4	2,0
Yeniden Refah Partisi	3,4	3,6	3,4	0,0	0,3
TİP	0,0	0,0	0,3	4,4	5,4
Zafer Partisi	3,4	4,5	3,4	1,1	1,1
Diğer	2,2	1,0	3,0	1,0	3,3
Kararsızım	10,1	12,7	19,4	12,1	8,5
Oy vermem	8,7	5,5	15,4	11,0	7,6
Toplam	100	100	100	100	100

Siyasi ideolojilerini sağ ve merkez sağda tanımlayanların çoğunluğu bu Pazar seçim olsa AK Parti ve MHP'ye oy vereceklerini belirtirken, sol ve merkez solda tanımlayanların çoğunluğu CHP ve DEM Parti'ye oy vereceklerini belirtmiştir. Siyasi ideolojilerini merkezde tanımlayanlarda ise AK Parti'nin ve CHP'nin oy oranları daha fazladır.

Tablo 7. 2023 Genel Seçiminde oy verilen partilere göre siyasi partilerin dağılımı (%)

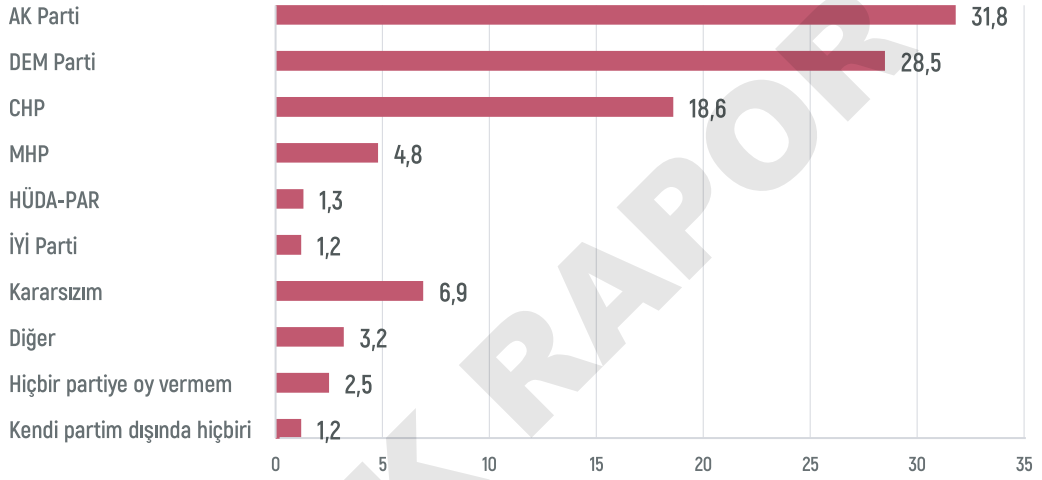
	AK Parti	CHP	MHP	İYİ Parti	Yeşil Sol Parti	Oy kullanmadım
AK Parti	71,3	1,9	8,0	5,0	0,0	11,2
CHP	3,7	75,2	3,6	10,0	5,5	9,4
MHP	2,9	0,5	67,9	5,0	0,0	2,5
İYİ Parti	0,8	1,1	0,0	48,6	0,0	0,0
DEM Parti	0,2	1,4	0,0	0,0	85,0	0,0
Yeniden Refah Partisi	2,1	0,3	2,9	0,0	0,0	1,9
TİP	0,0	0,5	0,0	2,9	2,4	0,0
Zafer Partisi	0,0	2,2	0,0	2,9	0,0	1,2
Diğer	0,4	1,7	0,0	0,0	2,3	1,2
Kararsızım	13,0	10,6	8,1	10,0	2,4	15,6
Oy vermem	5,6	4,6	9,5	15,6	2,4	57,0
Toplam	100	100	100	100	100	100

14 Mayıs Genel Seçiminde Yeşil Sol Parti'ye oy verdiklerini belirtenlerin %85'i bu Pazar genel seçim olsa DEM Parti'ye oy vereceklerini belirtirken, AK Parti'ye oy verdiklerini belirtenlerin %71,3'ü, CHP'ye oy verdiklerini belirtenlerin %75,2'si ve MHP'ye oy verdiklerini belirtenlerin %67,9'u bu Pazar genel seçim olması durumunda siyasi parti tercihlerini değiştirmeyeceklerini belirtmektedir. Genel seçimde İYİ Parti'ye oy verenlerin %48,6'sı parti tercihini değiştirmezken, %10'u CHP'ye oy vereceklerini, %10'u da kararsız olduklarını belirtmiştir.

Kesinlikle Oy Verilmeyeceği Söylenen Partiler

Kesinlikle oy vermem dediğiniz parti hangisi?

Grafik 2. Kesinlikle oy verilmeyeceği söylenen partilerin dağılımı (%)

Kesinlikle oy verilmeyeceği söylenen partilerin başında %31,8 oranı ile AK Parti, %28,5 oranı ile DEM Parti gelmekte, bunu %18,6 oranı ile CHP izlemektedir.

Tablo 8. Siyasi parti tercihlerine göre kesinlikle oy verilmeyeceği söylenen partilerin dağılımı (%)

	AK Parti	CHP	MHP	DEM Parti	İYİ Parti	Kararsızım
AK Parti	0,0	75,3	2,6	63,5	57,1	25,1
CHP	50,7	0,0	21,9	1,0	2,6	13,2
MHP	2,2	5,0	0,0	19,2	1,3	3,0
DEM Parti	39,9	9,4	65,8	0,0	26,0	32,9
İYİ Parti	1,1	1,6	0,0	2,9	0,0	0,6
HÜDA-PAR	0,3	2,2	3,5	0,0	1,3	1,8
Kararsızım	1,9	3,4	4,4	1,0	5,2	18,6
Kendi partim dışında hiçbiri	1,6	1,2	1,8	0,0	0,0	0,0
Hiçbirine vermem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2
Diğer	2,3	1,9	0,0	12,4	6,5	3,6
Toplam	100	100	100	100	100	100

MHP seçmeninin %65,8'i, AK Parti seçmeninin %39,9'u ve İYİ Parti seçmeninin %26'sı kesinlikle DEM Parti'ye oy vermeyeceklerini; AK Parti seçmeninin %50,7'si, MHP seçmeninin %21,9'u kesinlikle CHP'ye oy vermeyeceğini belirtmiştir. CHP seçmeninin %75,3'ü ve İYİ Parti seçmeninin %57,1'i kesinlikle AK Parti'ye oy vermeyeceklerini belirtmiştir. DEM Parti seçmenlerinde ise kesinlikle AK Parti'ye oy vermeyeceklerini belirtenler %63,5, kesinlikle MHP'ye oy vermeyeceklerini belirtenler %19,2 oranlarındadır. Kararsızlarda kesinlikle oy verilemeyeceği söylenen partilerin başında %32,9 oranı ile DEM Parti yer almakta, bunu %25,1 oranı ile AK Parti izlemektedir.

Yerel Seçim

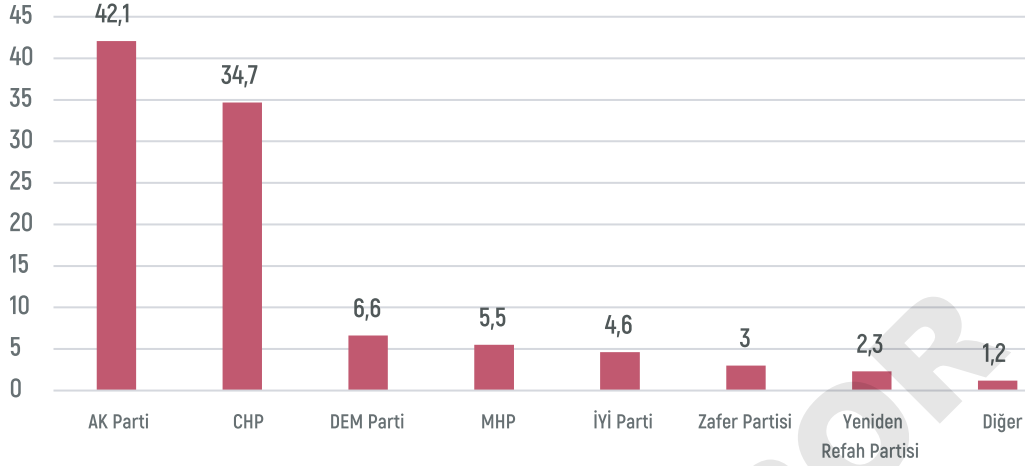
Bu Pazar yerel seçim olsa belediye başkanlığı için hangi partinin adayına oy verirsiniz?

Tablo 9. Bu Pazar yerel seçim olsa siyasi partilerin oy oranlarının dağılımı (%)

	2019 Seçim Sonucu	Eylül oy oranları	Ekim oy oranları	Aralık oy oranları	Ocak oy oranları	Ocak kararsızlar dağıtılmış oy oranları
AK Parti	44,33	33,3	36,4	37,9	32,8	42,1
CHP	30,12	34,0	31,4	32,2	27,1	34,7
DEM Parti	7,45	4,2	7,1	10,5	5,2	6,6
MHP	7,31	10,4	9,8	9,2	4,3	5,5
İYİ Parti	4,24	8,6	8,1	5,1	3,6	4,6
Zafer Partisi	-	2,0	2,2	0,9	2,3	3,0
Yeniden Refah Partisi	-	2,8	2,4	2,2	1,8	2,3
Diğer	5,61	4,7	2,6	2,0	0,9	1,2
Kararsızım (adaylara bağlı)	-	-	-	-	12,4	-
Oy vermem	-	-	-	-	9,6	-
Toplam	100	100	100	100	100	100

Bu Pazar yerel seçimler olsa AK Parti'ye oy vereceklerini belirtenlerin oranı %32,8, CHP'ye oy vereceklerini belirtenlerin oranı %27,1, DEM Parti'ye oy vereceklerini belirtenlerin oranı %5,2, MHP'ye oy vereceklerini belirtenlerin oranı %4,3, İYİ Parti'ye oy vereceklerini belirtenlerin oranı %3,6, Zafer Partisi'ne oy vereceklerini belirtenlerin oranı %2,3, Yeniden Refah Partisi'ne oy vereceklerini belirtenlerin oranı %1,8 ve diğer partilerin toplam oy oranı da %0,9'dur. Seçmenlerin %12,4'ü yerel seçimler için oy tercihlerini adaylara göre belirleyeceklerini belirtirken, %9,6'sı hiç-bir partinin adayına oy vermeyeceklerini belirtmiştir.

Grafik 3. Bu Pazar yerel seçim olsa siyasi partilerin oy oranlarının dağılımı (%)

Kararsızların ve hiçbir partiye oy vermeyeceklerini belirtenlerin oy oranları dağıtıldığında; yerel seçimler için AK Parti'nin oy oranının %42,1, CHP'nin oy oranının %34,7, DEM Parti'nin oy oranının %6,6, MHP'nin oy oranının %5,5, İYİ Parti'nin oy oranının %4,6, Zafer Partisi'nin oy oranının %3, Yeniden Refah Partisi'nin oy oranının %2,3 ve diğer partilerin toplam oy oranının da %1,2 olacağı görülmektedir.

Tablo 10. Genel Seçim ile Yerel Seçim için partilerin oy oranlarının karşılaştırması (%)

	Genel Seçim oy oranları	Genel Seçim kararsızlar dağıtılmış oy oranları	Yerel Seçim oy oranları	Yerel Seçim kararsızlar dağıtılmış oy oranları
AK Parti	25,5	34,3	32,8	42,1
CHP	20,9	28,2	27,1	34,7
MHP	7,2	9,7	4,3	5,5
DEM Parti	6,9	9,2	5,2	6,6
İYİ Parti	4,7	6,4	3,6	4,6
Yeniden Refah Partisi	2,6	3,5	1,8	2,3
Zafer Partisi	2,6	3,5	2,3	3,0
Türkiye İşçi Partisi	1,6	2,2	0,2	0,3
Diğer	2,3	3	0,7	0,9
Kararsızım	12,8	-	12,4	-
Oy vermem	12,9	-	9,6	-
Toplam	100	100	100	100

Genel seçimler ve yerel seçimler için oy verileceği söylenen partiler karşılaştırıldığında; AK Parti ve CHP'nin oy oranları yerel seçimler için daha fazlayken; MHP'nin, DEM Parti'nin, İYİ Parti'nin ve YRP'nin oy oranları genel seçimler için daha fazladır. Zafer Partisi'nin oy oranları ise yerel seçimler ve genel seçimler için farklılaşmamaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

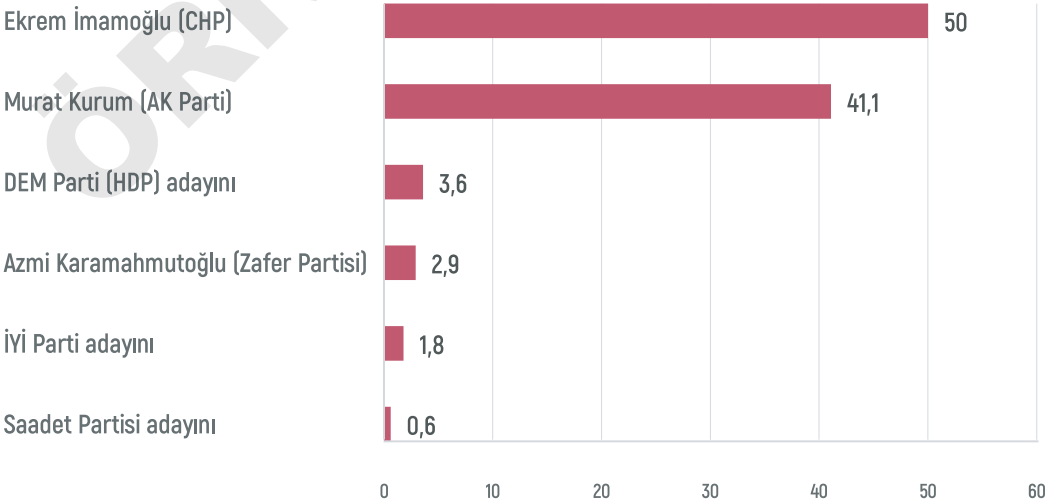
31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecek yerel seçimlerde İstanbul'da kimi Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görmek istersiniz?

Tablo 11. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Oy oranları	Kararsızlar dağıtılmış oy oranları
Ekrem İmamoğlu (CHP)	39,5	50,0
Murat Kurum (AK Parti)	32,4	41,1
DEM Parti (HDP) adayını	2,9	3,6
Azmi Karamahmutoğlu (Zafer Partisi)	2,3	2,9
İYİ Parti adayını	1,4	1,8
Saadet Partisi adayını	0,4	0,6
Kararsızım	10,3	-
Oy vermem	10,8	-
Toplam	100	100

Türkiye genelinde Ekrem İmamoğlu'nu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görmek isteyenlerin oranı %39,5, Murat Kurum'u görmek isteyenlerin oranı %32,4'tür. Kararsızların oranı %10,3 ve hiçbir adaya oy vermeyeceğini belirtenlerin oranı %10,8'dir.

Grafik 4. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; Türkiye genelinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %50 ve Murat Kurum'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %41,1'dir.

Tablo 12. Siyasi parti tercihlerine göre İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	AK Parti	CHP	DEM Parti	MHP	İYİ Parti	Kararsızım
Ekrem İmamoğlu (CHP)	6,8	93,4	37,6	10,5	43,8	43,7
Murat Kurum (AK Parti)	81,0	1,0	0,0	65,8	7,8	13,5
DEM Parti adayını	0,5	0,0	52,7	0,0	0,0	0,0
Azmi Karamahmutoğlu (Zafer Partisi)	0,3	0,4	0,0	1,3	1,6	3,6
İYİ Parti adayını	0,6	0,0	0,0	0,0	35,9	0,0
Saadet Partisi adayını	0,6	0,0	1,1	0,0	0,0	1,4
Kararsızım	7,5	2,9	8,6	17,1	1,5	28,8
Oy vermem	2,7	2,3	0,0	5,3	9,4	9,0
Toplam	100	100	100	100	100	100

Yerel seçimlerde AK Parti'ye oy vereceklerini belirten seçmenlerin %81'i, MHP'ye oy vereceklerini belirtenlerin %65,8'i İstanbul'da belediye başkanının Murat Kurum olmasını istemektedir. CHP seçmenlerinin %93,4'ü, İYİ Parti seçmenlerinin %43,8'i ve MHP seçmenlerinin %10,5'i Ekrem İmamoğlu'nu İstanbul Belediye Başkanı olarak görmek istemektedir. DEM Parti seçmenlerinde ise DEM Parti adayını destekleyeceklerini belirtenler %52,7, Ekrem İmamoğlu'nu destekleyeceklerini belirtenler %37,6 oranlarındadır.

Tablo 13. İdeolojiye göre İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Sağ	Merkez sağ	Merkez	Merkez sol	Sol
Ekrem İmamoğlu (CHP)	18,5	17,8	35,8	72,3	78,6
Murat Kurum (AK Parti)	60,2	56,0	31,6	4,3	3,7
DEM Parti adayını	3,7	0,0	0,8	4,2	5,8
Azmi Karamahmutoğlu (Zafer Partisi)	1,3	5,9	5,0	0,0	0,5
İYİ Parti adayını	1,7	0,8	4,2	0,0	0,3
Saadet Partisi adayını	0,6	0,0	0,3	0,0	0,3
Kararsızım	9,0	7,6	11,2	4,3	6,6
Oy vermem	5,0	11,9	11,1	14,9	4,2
Toplam	100	100	100	100	100

Siyasi ideolojilerini sağda tanımlayanların %60,2'si, merkez sağda tanımlayanların %56'sı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Murat Kurum'un belediye başkanı olmasını isterken, ideolojilerini merkez solda tanımlayanların %72,3'ü ve solda tanımlayanların %78,6'sı Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanı olmasını istemektedir.

Tablo 14. Etnik kimliğe göre İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Türk	Kürt / Zaza
Ekrem İmamoğlu (CHP)	40,6	36,9
Murat Kurum (AK Parti)	34,7	21,5
DEM Parti adayını	0,5	16,4
Azmi Karamahmutoğlu (Zafer Partisi)	2,2	2,2
İYİ Parti adayını	1,6	1,5
Saadet Partisi adayını	0,5	0,0
Kararsızım	9,7	10,6
Oy vermem	10,2	10,9
Toplam	100	100

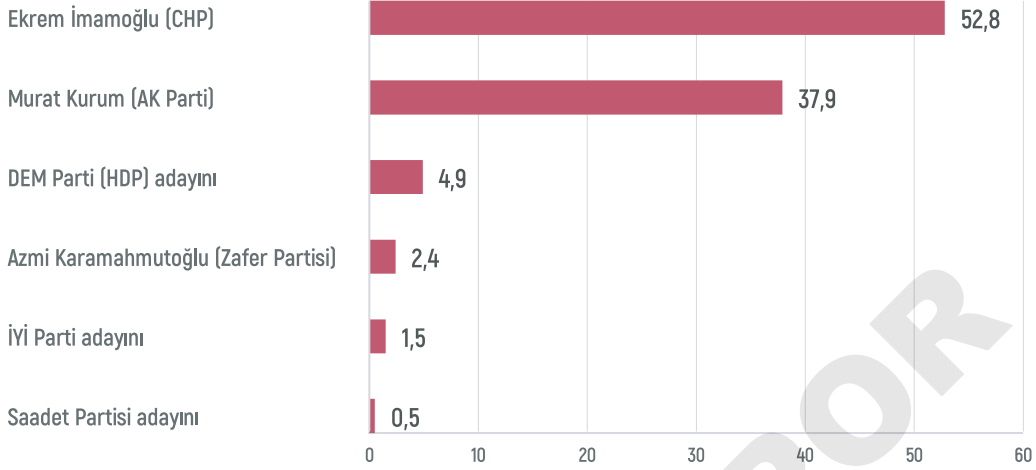
Etnik kimliğini Kürt olarak tanımlayanların %36,9'u İstanbul Büyükşehir Belediyesi için Ekrem İmamoğlu'nu, %21,5'i Murat Kurum'u ve %16,4'ü DEM Parti adayını görmek istemektedir.

Tablo 15. İstanbul'da ikamet edenlerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Oy oranları	Kararsızlar dağıtılmış oy oranları
Ekrem İmamoğlu (CHP)	41,7	52,8
Murat Kurum (AK Parti)	29,9	37,9
DEM Parti (HDP) adayını	3,9	4,9
Azmi Karamahmutoğlu (Zafer Partisi)	1,9	2,4
İYİ Parti adayını	1,2	1,5
Saadet Partisi adayını	0,4	0,5
Kararsızım	9,8	-
Oy vermem	11,3	-
Toplam	100	100

İstanbul'da ikamet edenlerde, Ekrem İmamoğlu'nu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görmek isteyenlerin oranı %41,7, Murat Kurum'u görmek isteyenlerin oranı %29,9'dur. Kararsızların oranı %9,8 ve oy vermeyeceklerini belirtenlerin oranı %11,3'tür.

Grafik 5. İstanbul'da ikamet edenlerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; İstanbul'da ikamet edenlerde, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %52,8 ve Murat Kurum'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %37,9'dur.

Tablo 16. İstanbul'da ikamet edenlerde siyasi parti tercihlerine göre İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	AK Parti	CHP	DEM Parti	MHP	İYİ Parti	Kararsızım
Ekrem İmamoğlu (CHP)	6,0	94,3	57,1	18,2	60,0	35,7
Murat Kurum (AK Parti)	83,6	0,9	0,0	72,7	6,7	25,0
Azmi Karamahmutoğlu (Zafer Partisi)	0,9	0,9	0,0	0,0	0,0	1,8
İYİ Parti adayını	0,9	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0
Saadet Partisi adayını	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8
DEM Parti adayını	0,0	0,0	42,9	0,0	0,0	0,0
Kararsızım	7,8	2,8	0,0	4,5	0,0	28,6
Oy vermem	0,9	0,9	0,0	4,5	0,0	7,1
Toplam	100	100	100	100	100	100

Yerel seçimlerde AK Parti'ye oy vereceklerini belirten İstanbul'daki seçmenlerin %83,6'sı, MHP'ye oy vereceklerini belirtenlerin %72,7'si İstanbul'da belediye başkanının Murat Kurum olmasını istemektedir. CHP seçmenlerinin %94,3'ü, İYİ Parti seçmenlerinin %60'ı ve MHP seçmenlerinin %18,2'si Ekrem İmamoğlu'nu İstanbul Belediye Başkanı olarak görmek istemektedir. DEM Parti seçmenlerinde ise DEM Parti adayını destekleyeceklerini belirtenler %42,9, Ekrem İmamoğlu'nu destekleyeceklerini belirtenler %57,1 oranlarındadır.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı

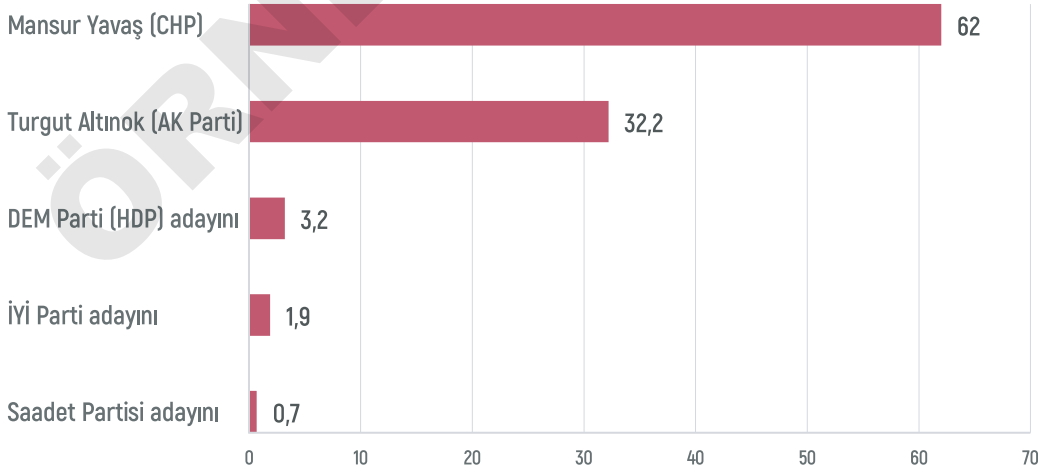
31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecek yerel seçimlerde Ankara'da kimi Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görmek istersiniz?

Tablo 17. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Oy oranları	Kararsızlar dağıtılmış oy oranları
Mansur Yavaş (CHP)	48,8	62,0
Turgut Altınok (AK Parti)	25,3	32,2
DEM Parti (HDP) adayını	2,5	3,2
İYİ Parti adayını	1,5	1,9
Saadet Partisi adayını	0,6	0,7
Kararsızım	11,7	-
Oy vermem	9,6	-
Toplam	100	100

Türkiye genelinde Mansur Yavaş'ı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görmek isteyenlerin oranı %48,8 ve Turgut Altınok'u Belediye Başkanı olarak görmek isteyenlerin oranı %25,3'tür. Kararsızların oranı %11,7 ve oy vermeyeceğini belirtenlerin oranı %9,6'dır.

Grafik 6. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; Türkiye genelinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Mansur Yavaş'ın belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %62 ve Turgut Altınok'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %32,2'dir.

Tablo 18. Siyasi parti tercihlerine göre Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	AK Parti	CHP	DEM Parti	MHP	İYİ Parti	Kararsızım
Mansur Yavaş (CHP)	13,2	94,1	50,9	27,3	70,4	49,1
Turgut Altınok (AK Parti)	70,4	0,6	0,0	52,9	2,5	17,6
DEM Parti (HDP) adayını	0,0	0,0	32,8	0,0	0,0	1,3
İYİ Parti adayını	0,2	0,3	0,0	1,7	19,8	0,5
Saadet Partisi adayını	0,2	0,3	0,0	0,0	1,2	0,9
Kararsızım	11,6	3,7	9,5	12,4	4,9	21,3
Oy vermem	4,4	1,0	6,8	5,7	1,2	9,3
Toplam	100	100	100	100	100	100

Yerel seçimlerde AK Parti'ye oy vereceklerini belirten seçmenlerin %70,4'ü, MHP'ye oy vereceklerini belirtenlerin %52,9'u Ankara'da belediye başkanının Turgut Altınok olmasını istemektedir. CHP seçmenlerinin %94,1'i, İYİ Parti seçmenlerinin %70,4'ü ve MHP seçmenlerinin %27,3'ü Mansur Yavaş'ı Ankara Belediye Başkanı olarak görmek istemektedir. DEM Parti seçmenlerinde ise DEM Parti adayını destekleyeceklerini belirtenler %32,8, Mansur Yavaş'ı destekleyeceklerini belirtenler %50,9 oranlarındadır.

Tablo 19. İdeolojiye göre Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Sağ	Merkez sağ	Merkez	Merkez sol	Sol
Mansur Yavaş (CHP)	27,5	35,3	51,0	71,0	81,7
Turgut Altınok (AK Parti)	48,9	47,1	20,9	1,1	2,6
İYİ Parti adayını	1,7	0,0	2,9	4,3	0,3
Saadet Partisi adayını	0,7	2,5	0,3	0,0	0,3
DEM Parti (HDP) adayını	2,0	0,0	1,8	4,2	6,3
Kararsızım	11,9	5,9	14,7	9,7	5,6
Oy vermem	7,3	9,2	8,4	9,7	3,2
Toplam	100	100	100	100	100

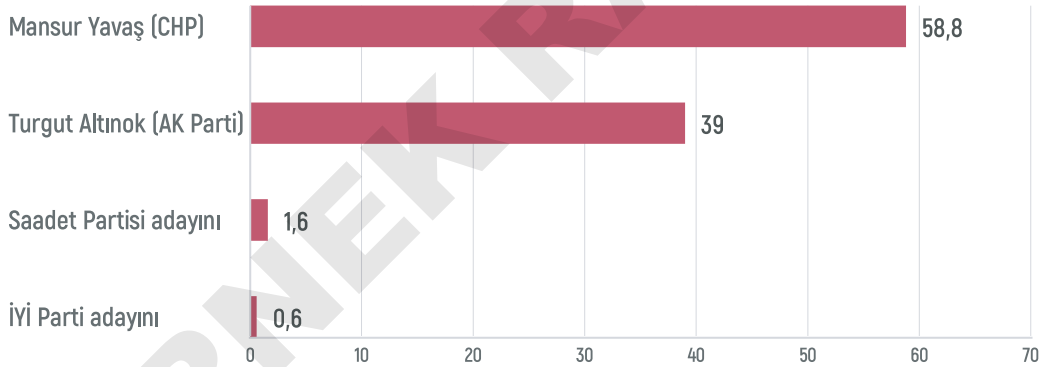
Siyasi ideolojilerini sağda tanımlayanların %48,9'u, merkez sağda tanımlayanların %47,1'i Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Turgut Altınok'un belediye başkanı olmasını isterken; ideolojilerini merkezde tanımlayanların %51'i, merkez solda tanımlayanların %71'i ve solda tanımlayanların %81,7'si Mansur Yavaş'ın belediye başkanı olmasını istemektedir.

Tablo 20. Ankara'da ikamet edenlerde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

	Oy oranları	Kararsızlar dağıtılmış oy oranları
Mansur Yavaş (CHP)	50,1	58,8
Turgut Altınok (AK Parti)	33,1	39,0
Saadet Partisi adayını	1,3	1,6
İYİ Parti adayını	0,5	0,6
Kararsızım	5,6	-
Oy vermem	9,4	-
Toplam	100	100

Ankara'da ikamet edenlerde, Mansur Yavaş'ı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görmek isteyenlerin oranı %50,1 ve Turgut Altınok'u Belediye Başkanı olarak görmek isteyenlerin oranı %33,1'dir. Kararsızların oranı %5,6 ve oy vermeyeceğini belirtenlerin oranı %9,4'tür.

Grafik 7. Ankara'da ikamet edenlerde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görülmek istenen adayların dağılımı (%)

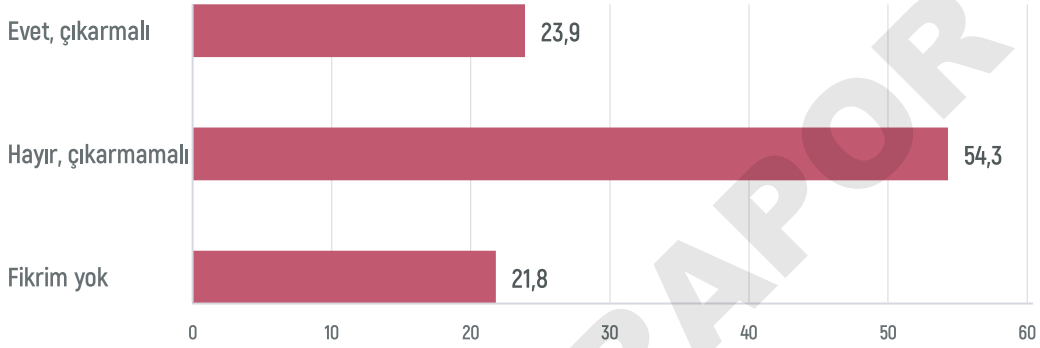

Kararsızların ve oy kullanmayacakların oranı adaylara dağıtıldığında; Ankara'da ikamet edenlerde, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için Mansur Yavaş'ın belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %58,8 ve Turgut Altınok'un belediye başkanı olmasını isteyenlerin oranı %39'dur.

DEM Parti

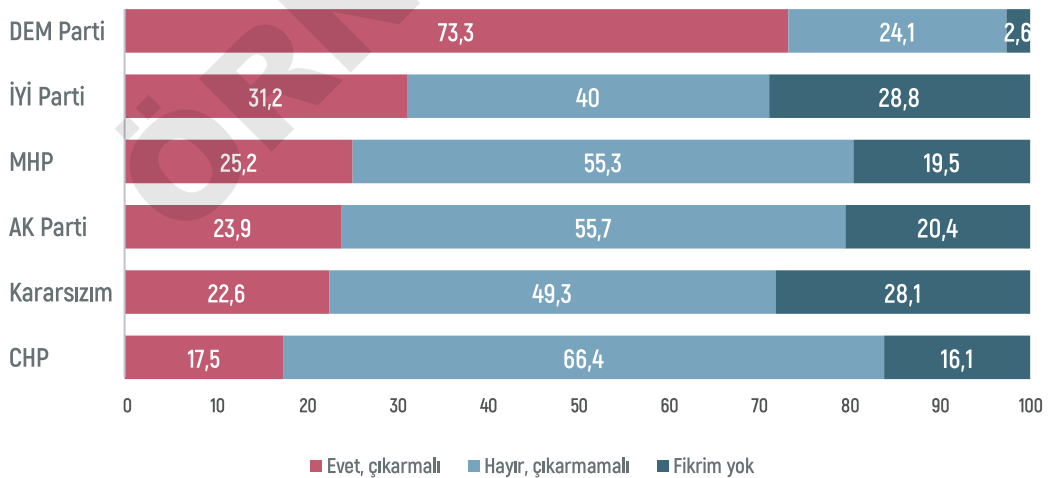
Sizce DEM Parti (HDP) İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarmalı mı?

Grafik 8. DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarması gerektiğini düşünenlerin oranı (%)

DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarması gerektiğini düşünenlerin oranı %23,9 iken, İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarmaması gerektiğini düşünenlerin oranı %54,3'tür.

Grafik 9. Siyasi tercihlere göre DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarması gerektiğini düşünenlerin oranı (%)

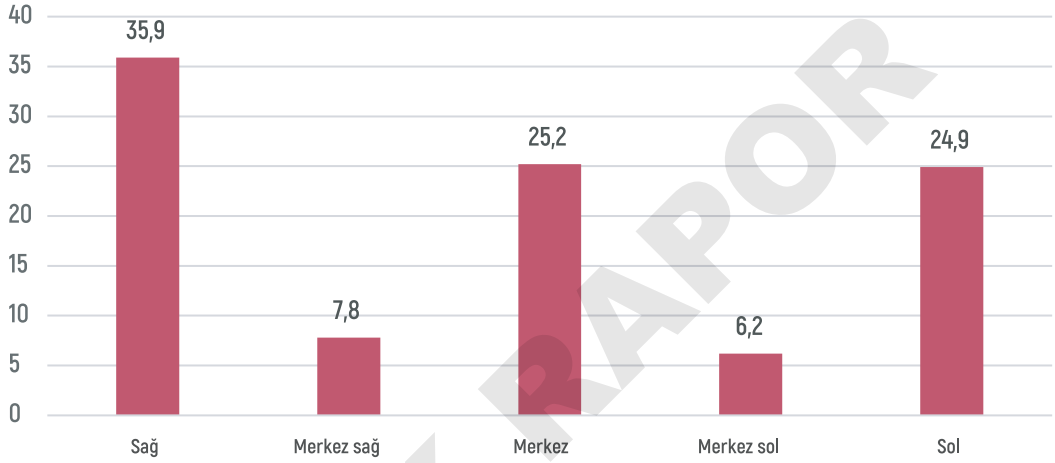

DEM Parti seçmenlerinin %73,3'ü DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarması gerektiğini düşünürken, bu oran diğer partilerin seçmenlerinde %30'un altındadır. DEM Parti'nin İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı çıkarmasına en fazla karşı çıkanlar ise %66,4 oranı ile CHP seçmenleri olmuştur.

Siyasi İdeoloji

Siyasi ideolojinizi düşündüğünüzde kendinizi sağ-sol çizgisinin neresinde tanımlarsınız?

Grafik 10.Sağ-sol çizgisi bağlamında siyasi ideolojilerin dağılımı (%)

Türkiye’de yaşayan vatandaşların %35,9’u ideolojik konumunu sağ ve %7,8’i merkez sağ olarak konumlandırırken, vatandaşların %24,9’u sol ve %6,2’si merkez sol olarak konumlandırmıştır. İdeolojik konumlarını merkezde konumlandıranların oranı %25,2’dir.

Tablo 21. Siyasi parti tercihlerine göre siyasi ideolojilerin dağılımı (%)

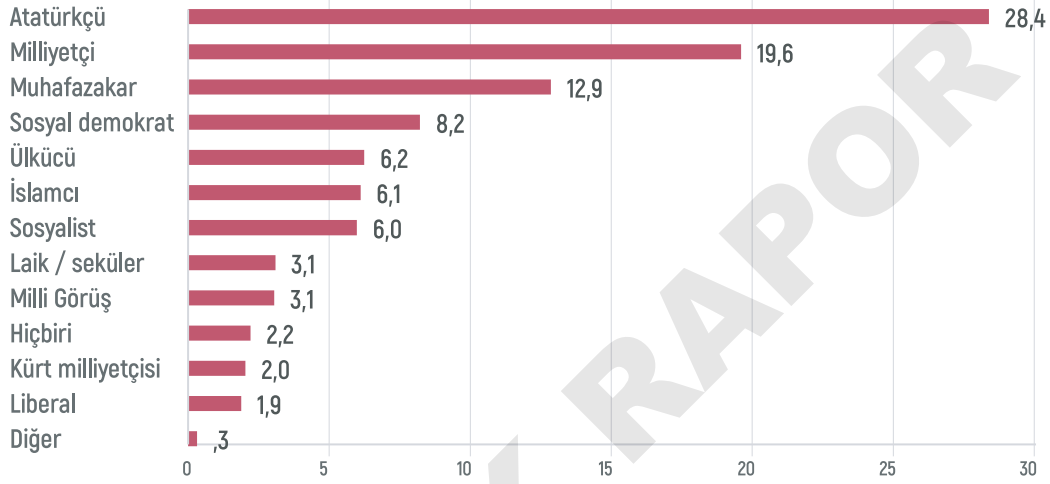
	AK Parti	CHP	MHP	DEM Parti	İYİ Parti	Kararsızım
Sağ	63,9	8,5	60,5	21,4	33,3	30,1
Merkez sağ	12,0	2,5	13,2	3,0	12,5	8,0
Merkez	18,7	19,1	17,5	14,3	38,9	38,7
Merkez sol	1,9	12,2	5,3	8,2	5,6	6,2
Sol	3,5	57,7	3,5	53,1	9,7	17,0
Toplam	100	100	100	100	100	100

AK Parti, MHP ve İYİ Parti seçmenlerinin büyük çoğunluğu siyasi ideolojilerini sağ, merkez sağ ve merkezde konumlandırırken; CHP ve DEM Parti seçmenleri daha çok merkez, merkez sol ve solda konumlandırmaktadır.

Siyasi Kimlik

Kendinizi aşağıdaki siyasi kimliklerden en çok hangisi ile tanımlarsınız?

Grafik 11. Siyasi kimliklerin dağılımı (%)

Türkiye'deki vatandaşların %28,4'ü kendilerini "Atatürkçü", %19,6'sı "milliyetçi" ve %12,9'u "muhafazakâr" olarak tanımlamaktadır. Kendilerini "sosyal demokrat" olarak tanımlayanların oranı %8,2, "ülkücü" olarak tanımlayanların oranı %6,2, "İslamcı" olarak tanımlayanların oranı %6,1 ve "sosyalist" olarak tanımlayanların oranı %6'dır. Kendilerini diğer siyasi kimliklerle tanımlayanların oranları ise %5'in altındadır.

Tablo 22. Siyasi parti tercihlerine göre siyasi kimliklerin dağılımı (%)

	AK Parti	CHP	MHP	DEM Parti	İYİ Parti	Kararsızım
Atatürkçü	13,9	62,6	15,6	4,6	18,8	35,1
Milliyetçi	23,3	5,4	31,1	0,9	47,5	17,5
Muhafazakar	27,4	2,5	10,7	5,6	20,0	10,4
İslamcı	11,6	1,7	5,7	9,3	0,0	4,7
Sosyal demokrat	2,6	11,3	1,6	29,6	1,2	10,4
Milli Görüş	4,2	1,1	3,3	0,0	1,2	3,8
Ülkücü	7,5	2,3	24,6	3,7	5,0	4,7
Sosyalist	1,9	5,9	0,0	22,2	1,2	3,8
Laik / seküler	1,9	4,8	3,3	2,8	0,0	3,3
Kürt milliyetçisi	1,2	0,6	3,3	15,7	0,0	0,0
Liberal	2,1	1,1	0,0	0,0	0,0	3,3
Diğer	0,0	0,3	0,0	2,8	0,0	0,5
Hiçbiri	2,4	0,3	0,8	2,8	5,0	2,4
Toplam	100	100	100	100	100	100

AK Parti seçmenleri çoğunlukla kendilerini muhafazakâr, milliyetçi, İslamcı ve Atatürkçü olarak tanımlayanlardan oluşurken; MHP seçmenleri çoğunlukla kendilerini milliyetçi, ülkücü, Atatürkçü ve muhafazakâr olarak tanımlayanlardan ve İYİ Parti seçmenleri çoğunlukla kendilerini milliyetçi, muhafazakâr ve Atatürkçü olarak tanımlayanlardan oluşmaktadır.

CHP seçmenleri çoğunlukla kendilerini Atatürkçü ve sosyal demokrat, DEM Parti seçmenleri çoğunlukla kendilerini sosyal demokrat, sosyalist ve Kürt milliyetçisi olarak tanımlayanlardan oluşmaktadır.

İÇ SOSYAL POLİTİKA GÜNDEM

- Türkiye'nin en önemli sorunları nelerdir?
- Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı ne?
- RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezalar haklı görülüyor mu?
- CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP seçmenini ne yönde etkileyeceği düşünülüyor?
- Seçmenlerin partilerinin gösterdiği belediye başkan adayların memnuniyet oranı ne?

İÇ POLİTİKA / SOSYAL GÜNDEM ANALİZİ

Bu bölümde, Ocak ayında, Türkiye'nin iç politika gündemine dair tartışma yaratan konu başlıklarına odaklanıldı. Bu başlıklar arasında; Türkiye'nin en önemli sorunları, Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tutukluluğunun devam etmesi, RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezalar, CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapma kararı ve aday gösterilen belediye başkanlarından memnuniyet yer aldı.

Her ay olduğu gibi bu ay da bu bölüme, "Türkiye'nin acil olarak çözülmesi gereken en önemli sorunları nelerdir" sorusu ile başladık. Buna göre, vatandaşın yaşadığı ekonomik sıkıntılar yine %64 oranı ile ilk sırada yer alırken; Türkiye'de terör, güvenlik ve beka sorununu belirtenlerin oranlarında artış olduğu gözlenmektedir. Pençe-Kilit Operasyon bölgesinde 12 askerin şehit olmasının, "terör, güvenlik ve beka" başlığı vatandaşın da gündeminde daha fazla yer almasına neden olduğu söylenebilir.

Anayasa Mahkemesi – Yargıtay arasındaki Can Atalay'ın tutukluluk haline ilişkin kararla gün yüzüne çıkan yetki tartışmalarının ardından yeni Anayasa tartışmaları yeniden gündeme gelmiştir. Hem yetki tartışmaları hem de Can Atalay'ın tutukluluğunun devam etmesi ile adalet tartışmaları Türkiye'nin gündemini meşgul etmektedir. Bununla birlikte vatandaşların %34,6'sı Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünürken, %28'i Can Atalay'ın tutukluluğunun devam etmesi gerektiğini ifade etmiştir. Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenlerin çoğunluğu; DEM Parti, CHP ve İYİ Parti seçmenlerindedir. Buna rağmen, Ocak endeksinin yazıldığı şu günlerde, Anayasa Mahkemesi'nin Can Atalay'ın tutukluluğuna ilişkin hak ihlali kararına rağmen, bu kararı tanımayan Yargıtay'ın kararının Meclis'te okunarak Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesi, önümüzdeki günlerde de tartışmaların devam edeceğine işaret etmektedir.

FOX TV'de yayınlanan ve inanç/fikir ayrılıklarına rağmen "evlat" söz konusu olduğunda ebeveynliğin birleştirici gücüne dikkat çeken Kızıl Goncalar dizisine, RTÜK'ün verdiği cezalara dair vatandaşın görüşleri alındı. Bulgular, vatandaşların %20,4'ünün RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı bulduğunu, %36,6'sının cezaları haklı bulmadığını göstermektedir. Cezaları haklı bulanların çoğunluğu AK Parti ve MHP seçmenleri olurken, muhalefet partilerinin seçmenlerinin çoğunluğu cezaları haklı bulmamaktadır. Dolayısıyla kutuplaşmanın ve siyasi tercihin kültür endüstrisinin ürünlerine yaklaşımda bile etkili olduğu görülmüştür.

Yerel seçimler 31 Mart'a kadar iç politikanın gündemini oldukça belirleyecektir. Ocak ayında, partilerin yerel seçimlerde yapacakları ittifaklar ve önceki seçimlerde ittifak içinde bulunan partilerin bu yıl yapılacak olan yerel seçimlere tek başına girmesi konuları tartışmalara sebep olmaktadır. Bu noktada, vatandaşların %22,3'ü CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP'nin oy oranlarını arttıracaklarını düşünürken, %40,2'si bu iş birliğinin CHP'nin oy oranlarını azaltacağını ifade etmiştir. DEM Parti seçmenlerinin %62,3'ü CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP'nin oy oranlarını arttıracaklarını düşündüğünü ifade ederken, CHP seçmenlerinin %34,3'ü iş birliğinin oy oranlarını arttıracaklarını, %31,7'si azaltacağını düşünmektedir.

Hal böyleyken, CHP yönetimini önümüzdeki seçimlerde DEM Parti ile iş birliği konusunda zorlu bir sınavın beklediği söylenebilir.

Yine yerel seçimler kapsamında; vatandaşlara, yaşadıkları ilde oy vermek istedikleri partinin gösterdiği belediye başkan adayından memnun olup olmadıkları sorulmuştur. Vatandaşların %56,9'u yaşadıkları ilde oy vermek istedikleri partinin belediye başkan adayından memnun olduğunu, %21,8'i ise memnun olmadığını belirtmiştir. Ankara'da ikamet edenlerin %68,3'ü, İstanbul'da ikamet edenlerin %62,1'i ve İzmir'de ikamet edenlerin %43,2'si oy vermek istedikleri partinin adayından memnun olduklarını belirtirmiştir. Ancak, endeksin yazıldığı bu günlerde CHP'nin İzmir adayının henüz belirlenmemiş olması, bulguları değerlendirirken göz önüne alınmalıdır.

Siyasi parti tercihi göre bakıldığında ise AK Parti seçmenlerinin %72,3'ü, CHP seçmenlerinin %68,2'si, MHP seçmenlerinin %68,1'i, İYİ Parti seçmenlerinin %55'i ve DEM Parti seçmenlerinin %51,3'ü yaşadıkları ilde oy vermek istedikleri partinin belediye başkan adayından memnun olduklarını belirtmiştir.

Türkiye'nin En Önemli Sorunu

Sizce Türkiye'nin acil olarak çözülmesi gereken en önemli sorunu nedir?

Tablo 23. Türkiye'nin en önemli sorunlarının dağılımı (%)

	Kasım	Aralık	Ocak
Ekonomi	61,9	60,5	64,1
Adalet	10,9	14,0	8,7
Göçmen, mülteci, sığınmacı sorunu	8,8	6,3	6,1
Eğitim	5,8	5,5	6,1
Terör, güvenlik, beka sorunu	2,4	1,6	5,0
Hükümet, yönetim sistemi, demokrasinin olmaması, insan hakları	3,5	2,8	4,9
Toplumsal sorunlar (birlik ve beraberlik olmaması, etnik ayrımcılık, toplumsal değerlerin yok olması, toplumsal ayrışma, ahlak, kadına yönelik şiddet, vb.)	4,3	5,6	4,6
İşsizlik	3,9	3,0	2,4
Belediye yönetimleri ile ilgili sorunlar	-	2,2	2,3
Deprem	0,9	2,1	1,8
Sağlık sistemi	0,8	1,6	1,2
Tarım, hayvancılık, üretimin olmaması	1,3	1,1	1,0
Muhalefet	0,9	1,0	0,6
Sorun yok	0,9	0,6	0,5
Diğer (dış ilişkiler, vb.)	6,2	4,1	2,5

"Türkiye'nin acil olarak çözülmesi gereken en önemli sorunu nedir" sorusu vatandaşlara açık uçlu bir şekilde sorulmuş, verilen yanıtlar içeriklerine göre çeşitli başlıklar altında kategorilendirilerek frekans analizi uygulanmıştır. Bir kişi birden fazla başlık altında sorun belirtmediği için yüzdeler toplamı %100'ü aşabilmektedir.

Türkiye'nin en önemli sorunun ekonomi olduğunu düşünenlerin oranı %64,1'dir. Yüksek enflasyon oranları, zamlar, kiralardaki artışlar, emekli maaşlarının az olması ile genel olarak vatandaşların geçim sıkıntıları ile ilgili vermiş oldukları yanıtlar "ekonomi" başlığı altında değerlendirilmiştir. Ekonomik sorunları %8,7 oranı ile adalet ve hukukun işleyişi ile ilgili sorunlar, %6,1 oranı ile göçmen, mülteci, sığınmacı sorunu, %6,1 oranı ile eğitim ve %5 oranı ile terör ve milli güvenlik sorunları izlemektedir.

Tablo 24. Siyasi parti tercihlerine göre Türkiye'nin en önemli sorunlarının dağılımı (%)

	AK Parti	CHP	DEM	MHP	İYİ Parti
Ekonomi	58,8	66,5	50,9	67,1	86,6
Adalet	3,4	14,7	5,7	8,4	5,4
Göçmen, mülteci, sığınmacı sorunu	3,8	7,1	5,7	7,9	5,4
Toplumsal sorunlar	4,4	2,7	18,6	2,9	4,5
Eğitim	5,5	9,1	2,9	1,2	6,3
İşsizlik	1,8	2,4	2,9	2,0	0,0
Hükümet, yönetim sistemi, demokrasinin olmaması	0,8	7,3	15,5	0,0	4,5
Belediye yönetimleri ile ilgili sorunlar	3,7	1,0	0,0	0,6	4,5
Deprem	3,9	1,0	0,0	1,5	0,0
Sağlık sistemi	1,2	1,6	0,0	1,5	0,0
Terör, güvenlik, beka sorunu	9,4	1,2	0,0	12,8	0,0
Tarım, hayvancılık, üretimin olmaması	1,5	1,0	1,2	4,1	0,0
Muhalefet	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Sorun yok	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer (dış ilişkiler, vb.)	3,8	2,6	0,0	2,1	1,8

AK Parti ve DEM Parti seçmenleri ile kıyaslandığında; İYİ Parti, CHP ve MHP seçmenlerinde en önemli sorunun ekonomi olduğunu düşünenler daha fazladır. Adalet ve eğitim sorununun en önemli sorun olduğunu düşünenler CHP seçmenlerinde; göçmen ve mülteci sorununun en önemli sorun olduğunu düşünenler MHP ve CHP seçmenlerinde; toplumsal ayrışma, Kürt sorunu ve kutuplaşma gibi toplumsal sorunların ve mevcut yönetim sisteminin en önemli sorun olduğunu düşünenler DEM Parti seçmenlerinde; terör ve milli güvenliğin en önemli sorun olduğunu düşünenler AK Parti ve MHP seçmenlerinde diğer partilerin seçmenleri ile kıyaslandığında daha fazladır.

Tablo 25. Çalışma durumuna göre Türkiye'nin en önemli sorunlarının dağılımı (%)

Türkiye'nin en önemli sorunları	Atatürkçü	Milliyetçi	Muhafazakâr	Sosyal demokrat
Ekonomi	67,5	66,3	60,1	63,4
Adalet	9,3	7,3	7,8	10,1
Göçmen, mülteci, sığınmacı sorunu	7,5	6,8	4,5	4,3
Toplumsal sorunlar	3,2	3,4	5,5	3,9
Eğitim	8,8	5,2	7,0	8,0
İşsizlik	2,6	3,5	0,3	2,1
Hükümet, yönetim sistemi, demokrasinin olmaması	5,7	4,1	0,3	8,3
Belediye yönetimleri ile ilgili sorunlar	1,8	1,5	2,8	1,2
Deprem	1,6	1,1	3,7	0,5
Sağlık sistemi	1,8	0,5	1,7	2,0
Terör, güvenlik, beka sorunu	2,6	8,8	8,0	3,0
Tarım, hayvancılık, üretimin olmaması	1,3	0,4	0,9	0,5
Muhalefet	0,0	0,4	1,9	0,0
Sorun yok	0,3	0,2	1,4	0,0
Diğer (dış ilişkiler, hayvan hakları, çevre hakları, temiz siyaset, EYT, vb.)	2,8	2,9	2,5	1,3

Siyasi kimliklerini Atatürkçü ve sosyal demokrat olarak tanımlayanlarda; Türkiye'nin en önemli sorunlarının adalet, eğitim ve yönetim sistemi olduğunu düşünenler daha fazlayken, milliyetçi ve muhafazakâr olarak tanımlayanlarda; terör ve milli güvenliğin en önemli sorun olduğunu düşünenlerin oranı daha fazladır.

Can Atalay

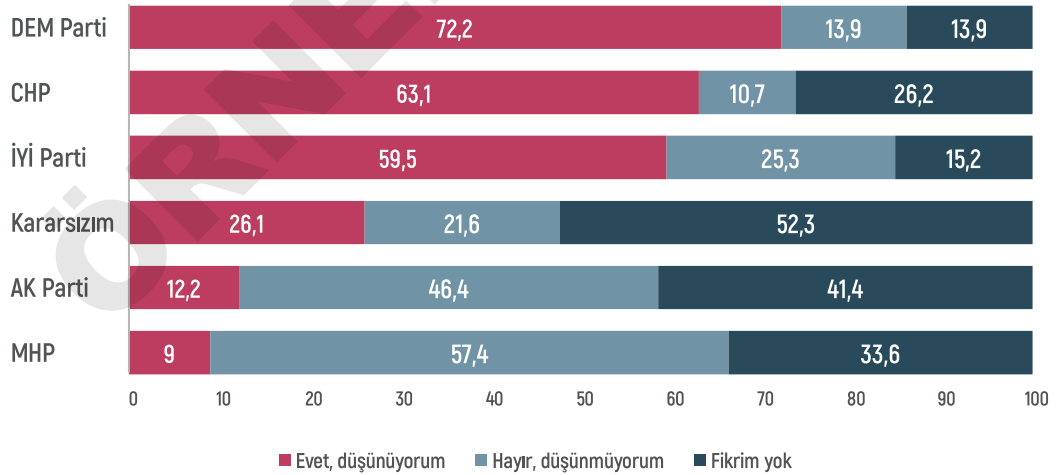
Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?

Grafik 12. Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı (%)

Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı %34,6 iken, tahliye edilmesine karşı çıkanların oranı %28 ve bu konuda fikri olmadığını belirtenlerin oranı %37,4'tür.

Grafik 13. Siyasi parti tercihlerine göre Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı (%)

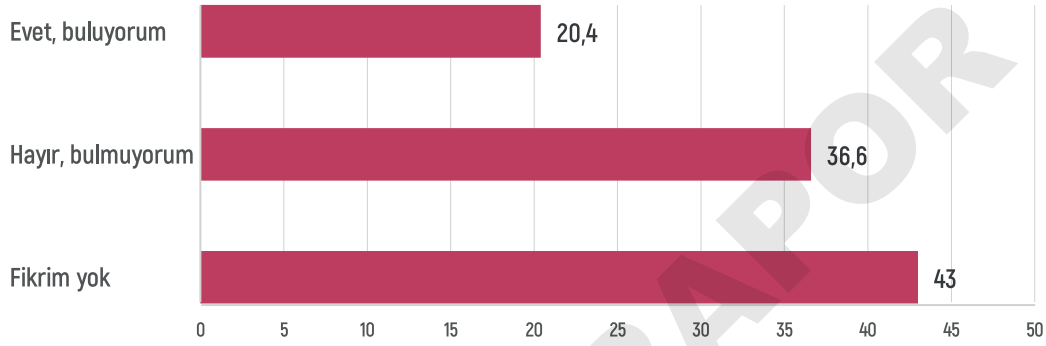

Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tahliye edilmesi gerektiğini düşünenler DEM Parti, CHP ve İYİ Parti seçmenlerinde, AK Parti ve MHP seçmenlerine göre daha fazladır.

Kızıl Goncalar

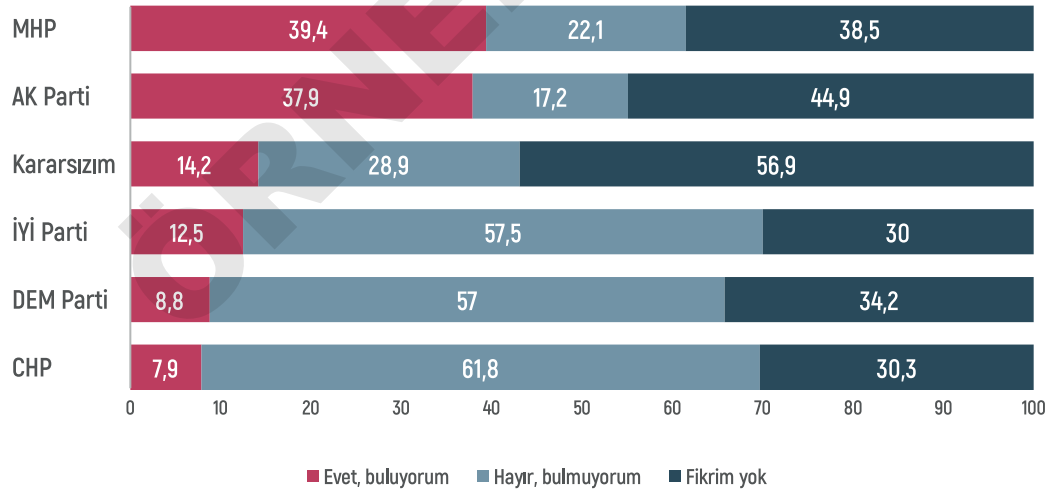
RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı buluyor musunuz?

Grafik 14. RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı bulanların oranı (%)

RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı bulanların oranı %20,4, haklı bulmayanların oranı %36,6 ve fikri olmadığını belirtenlerin oranı %43'tür.

Grafik 15. Siyasi parti tercihlerine göre RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı bulanların oranı (%)

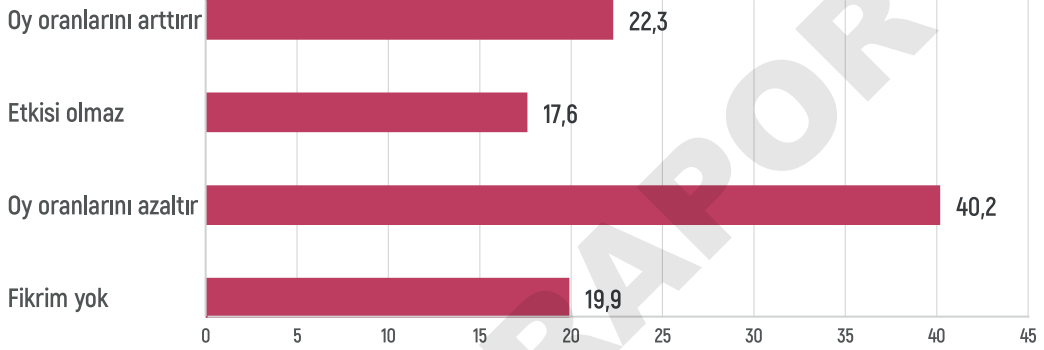

AK Parti ve MHP seçmenlerinde, RTÜK'ün Kızıl Goncalar dizisine verdiği cezaları haklı bulanların oranları; İYİ Parti, DEM Parti ve CHP seçmenlerine göre daha fazladır.

CHP – DEM Parti Seçim İşbirliği

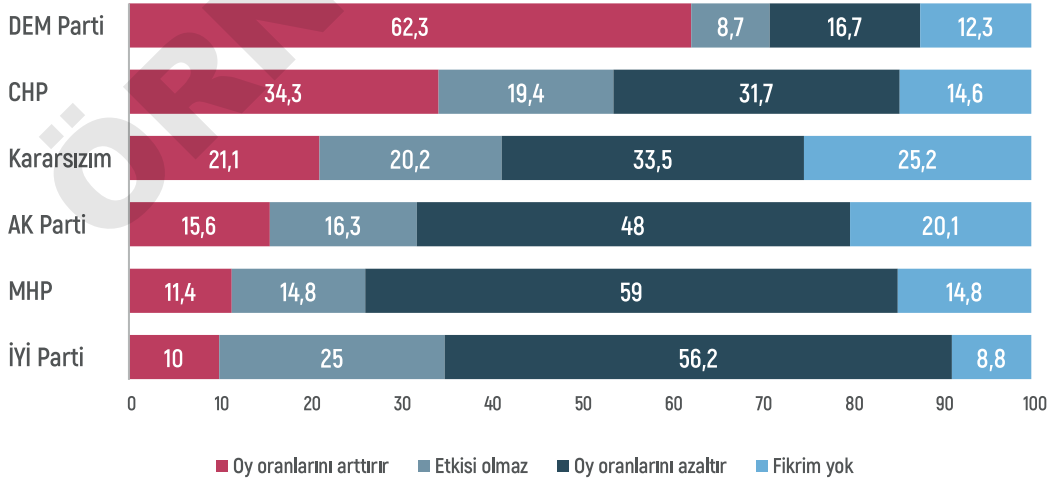
CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği sizce CHP seçmenini ne yönde etkiler?

Grafik 16. CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP seçmenine etkisine ilişkin değerlendirmelerin dağılımı (%)

CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP'nin oy oranlarını arttıracaklarını düşünenlerin oranı %22,3, oy oranlarını azaltacağını düşünenlerin oranı %40,2 iken CHP'nin oy oranlarına etkisi olmayacağını düşünenlerin oranı %19,9'dur.

Grafik 17. Siyasi parti tercihlerine göre CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP seçmenine etkisine ilişkin değerlendirmelerin dağılımı (%)

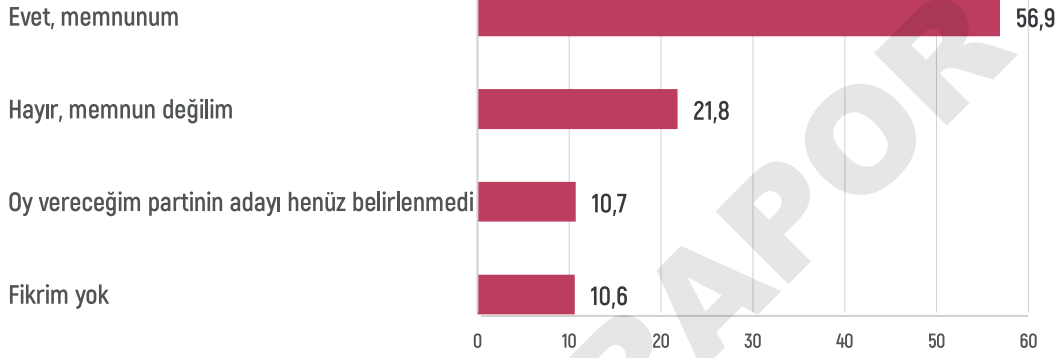

DEM Parti seçmenlerinin %62,3'ü CHP'nin bazı illerde DEM Parti ile iş birliği yapmasının CHP'nin oy oranlarını arttıracaklarını düşünürken; CHP seçmenlerinin %34,3'ü oy oranlarını arttıracaklarını, %31,7'si oy oranlarını azaltacağını düşünmektedir.

Belediye Başkan Adayları

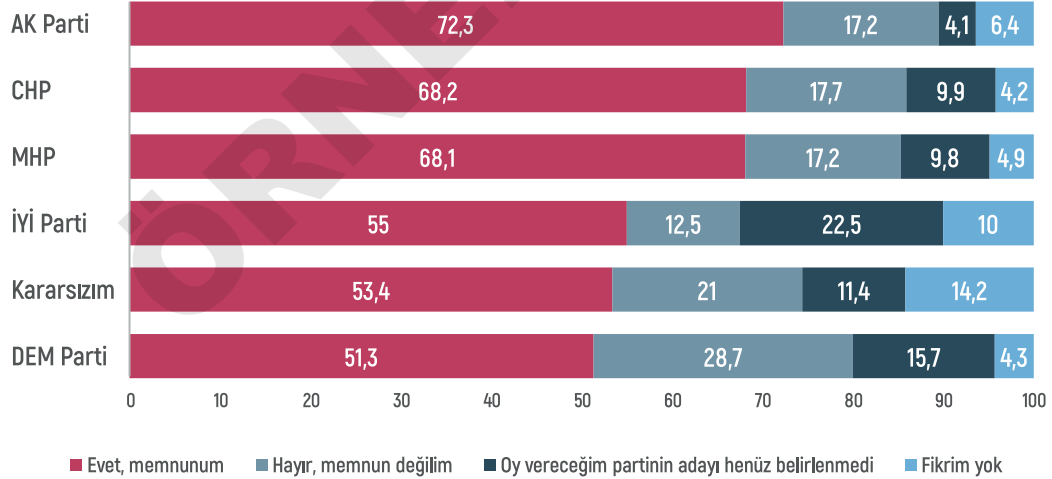
Yaşadığınız ilde oy vermek istediğiniz partinin gösterdiği belediye başkan adayından memnun musunuz?

Grafik 18. Belediye başkan adaylarından memnuniyet oranlarının dağılımı (%)

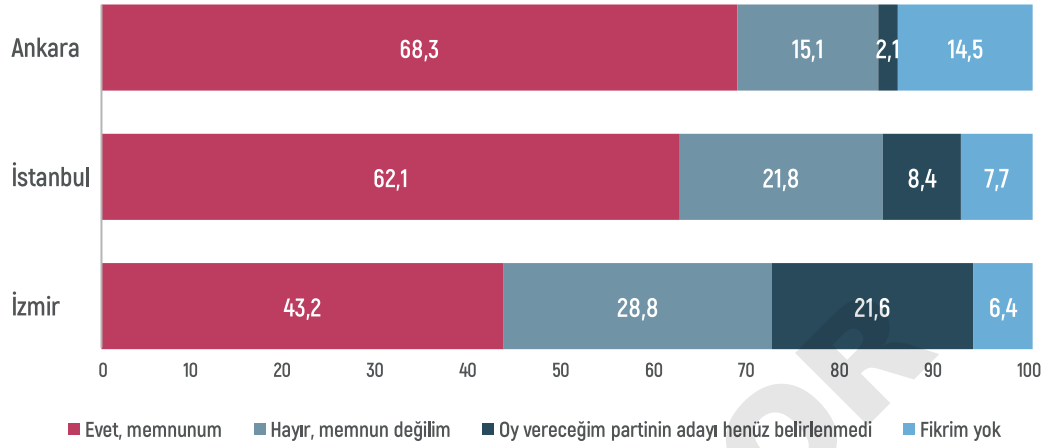
Yaşadıkları illerde oy vermek istedikleri partinin belediye başkan adayından memnun olanlar %56,9, memnun olmayanlar %21,8 oranlarındadır.

Grafik 19. Siyasi parti tercihlerine göre belediye başkan adaylarından memnuniyet oranlarının dağılımı (%)

AK Parti, CHP ve MHP seçmenlerinde yaşadıkları illerde oy vermek istedikleri partinin belediye başkan adaylarından memnun olduklarını belirtenlerin oranları, İyi Parti ve DEM Parti seçmenlerine göre daha fazladır.

Grafik 20. İkamet edilen illere göre belediye başkan adaylarından memnuniyet oranlarının dağılımı (%)

Ankara'da ikamet edenlerin %68,3'ü oy vermek istedikleri partinin adaylarından memnun olduklarını belirtirken, bu oran İstanbul'da ikamet edenlerde %62,1, İzmir'de ikamet edenlerde %43,2'dir. İzmir'de ikamet edenlerin %28,8'i oy vereceği partinin adayının henüz belirlenmediğini belirtmiştir.

DİŞ POLİTİKA

- Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi harekâtın devam etmesi isteniyor mu?
- Güney Afrika'nın İsrail aleyhine açtığı soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağı düşünülüyor mu?
- Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmaması doğru bulunuyor mu?
- ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesi nasıl karşılanıyor?

DIŞ POLİTİKA GÜNDEM ANALİZİ

Dış politika analizi kapsamında; bu ay, Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi harekâta, Güney Afrika'nın İsrail aleyhine açtığı soykırım davasına, Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmamasına ve ABD ile İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesine dair konulara yer verilmiştir.

Pençe Kilit Harekâtı'nda, 12 askerin şehit olması üzerine sınır ötesi harekâtın devam edip etmemesi yeniden tartışmalara sebep olmuştur. Bu doğrultuda, vatandaşların %53,3'ü Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi harekâtın devam etmesi gerektiğini düşünürken, %28'i sınır ötesi harekâtın devam etmemesi gerektiğini düşünmektedir. MHP seçmenlerinin %80,4'ü, AK Parti seçmenlerinin %72,7'si ve İYİ Parti seçmenlerinin %57,5'i Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi harekâtın devam etmesi gerektiğini düşünmektedir. Bununla birlikte CHP seçmenlerinin %43,4'ü ve DEM Parti seçmenlerinin %70'i Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi harekâtın devam etmemesi gerektiğini belirtmiştir. AK Partili, MHP'li ve İYİ Partili siyasilere milliyetçi söylemlerinin ve CHP'li ve DEM Partili siyasilere savaş karşıtı söylemlerinin kendi tabanlarında karşılık bulduğu söylenebilir.

Güney Afrika'nın 29 Aralık 2023 tarihinde İsrail'e karşı "soykırım" suçlamasıyla açtığı dava dilekçesinde, İsrail'in "Gazze'deki Filistinlileri daha geniş bir ulusal, ırksal ve etnik grubun parçası olarak yok etmeye yönelik özel bir niyete" sahip olduğu ifade edilmişti. Bunun üstüne davaya dair tartışmalar hem dünyanın hem Türkiye'nin gündemine taşındı. Türkiye'deki vatandaşların %59,6'sı Güney Afrika'nın İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı soykırım davasının adil biçimde sonuçlanmayacağını düşünürken, %17,4'ü davanın adil biçimde sonuçlanacağını düşünmektedir.

15 Ocak tarihinde İsviçre'nin Davos kasabasında, bu yılki teması, "Güveni Yeniden İnşa Etmek" olarak belirlenen 54. Dünya Ekonomik Forumu (WEF)'na 50'den fazla devlet katılmıştı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, kurmaylarından, organizatörlerin İsrail-Hamas savaşındaki duruşu nedeniyle Davos'ta düzenlenen Dünya Ekonomik Forumuna katılmamalarını istedi. Vatandaşlara, İsviçre'nin Davos kasabasında yapılan Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmama kararını doğru bulup bulmadıkları soruldu. Vatandaşların %45,9'u bu kararı doğru bulduğunu ifade ederken, %34'ü doğru bulmadığını belirtmiştir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın boykot kararının vatandaşların yaklaşık yarısı tarafından desteklendiği söylenebilir.

Yemen'deki İran destekli Husiler, İsrail'in Gazze'deki saldırılarına tepki olarak 31 Ekim 2023 tarihinden itibaren Yemen açıklarında İsrailli şirketlere bağlı olduğunu belirttikleri ticari gemilere el koymaya ve saldırılar düzenlemeye başladı. Ardından, ABD, "Küresel deniz ticareti güvenliğinin tehlikeye girdiği" gerekçesiyle 18 Aralık 2023'te bir grup ülkenin katılımıyla Husilere karşı "Refah Muhafızı Operasyonu"nu başlattı. Kızıldeniz'de yaşanan olaylarla birlikte ABD ve İngiliz

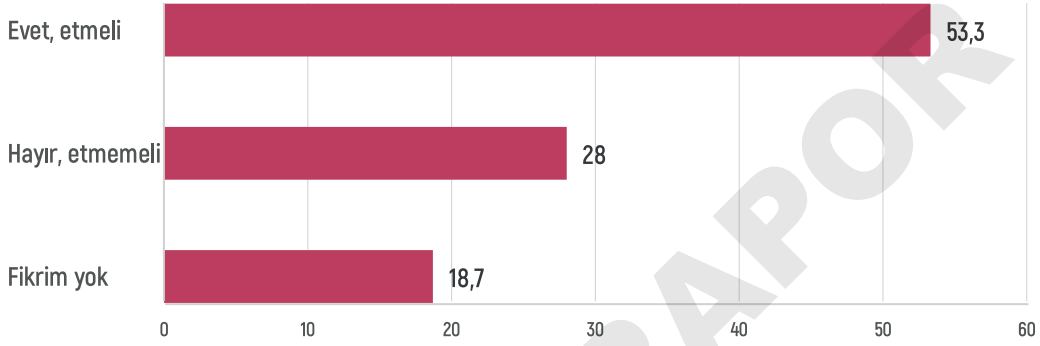
savaş uçakları Yemen'e hava saldırısı düzenledi. Vatandaşların %16,9'u İsrail'e ticaret amaçlı giden Kızıldeniz'deki gemileri durdurarak Gazze'deki soykırıma dikkat çekmek isteyen Husiler'e müdahale için ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesini haklı bulurken, yarısından fazlası (%58,8) haksız bulmaktadır. İyi Parti ve DEM Parti seçmenlerinde Husiler'e müdahale için ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesini haklı bulanların oranları, diğer parti seçmenlerine göre daha fazla olmuştur.

ÖRNEK RAPOR

Pençe Kilit Harekâtı

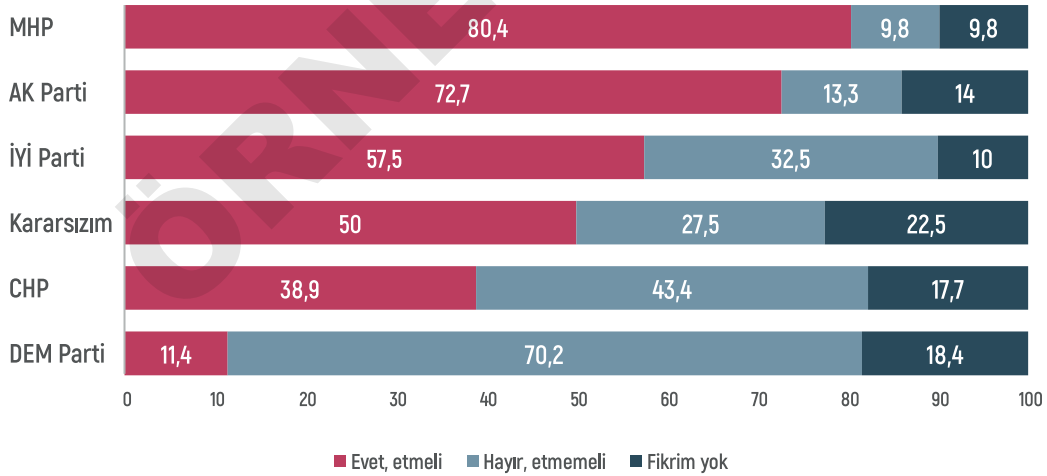
Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi hareket devam etmeli mi?

Grafik 21. Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi hareketin devam etmesi gerektiğini düşünenlerin oranı (%)

Vatandaşların %53,3'ü Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi hareketin devam etmesi gerektiğini düşünürken, %28'i hareketin devam etmemesi gerektiğini düşünmektedir.

Grafik 22. Siyasi parti tercihlerine göre Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi hareketin devam etmesi gerektiğini düşünenlerin oranları (%)

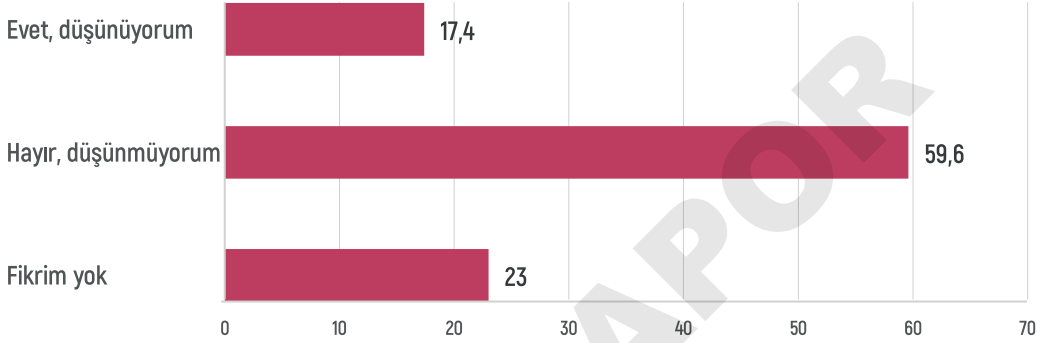

MHP, AK Parti ve İYİ Parti seçmenlerinde Pençe Kilit Harekâtı dahilinde yapılan sınır ötesi hareketin devam etmesi gerektiğini düşünenlerin oranları, CHP ve DEM Parti seçmenlerine kıyasla daha fazladır.

İsrail Aleyhine Açılan Soykırım Davası

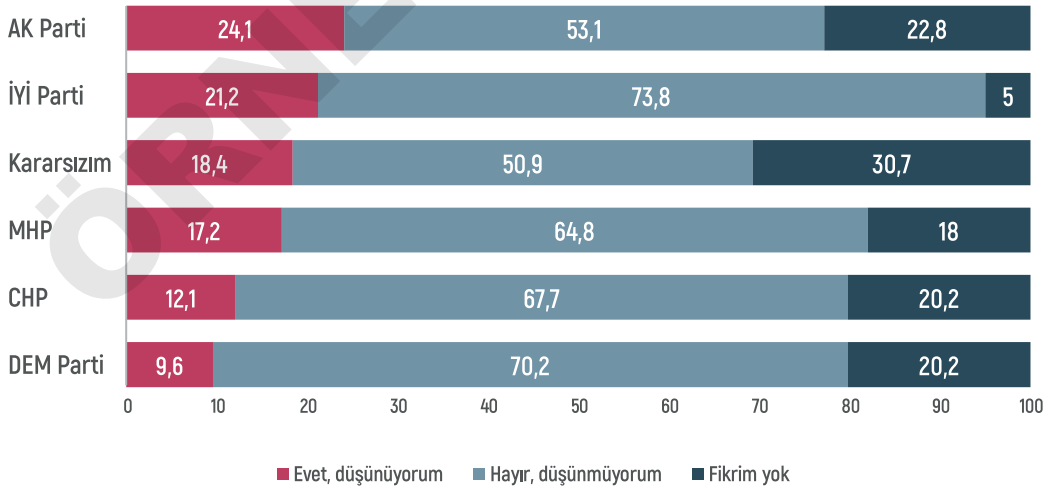
Güney Afrika'nın İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağını düşünüyor musunuz?

Grafik 23. İsrail aleyhine açılan soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağını düşünenlerin oranı (%)

Güney Afrika'nın İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağını düşünenlerin oranı %17,4 iken, adil biçimde sonuçlanacağını düşünmeyenlerin oranı %59,6'dır.

Grafik 24. Siyasi parti tercihlerine göre İsrail aleyhine açılan soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağını düşünenlerin oranları (%)

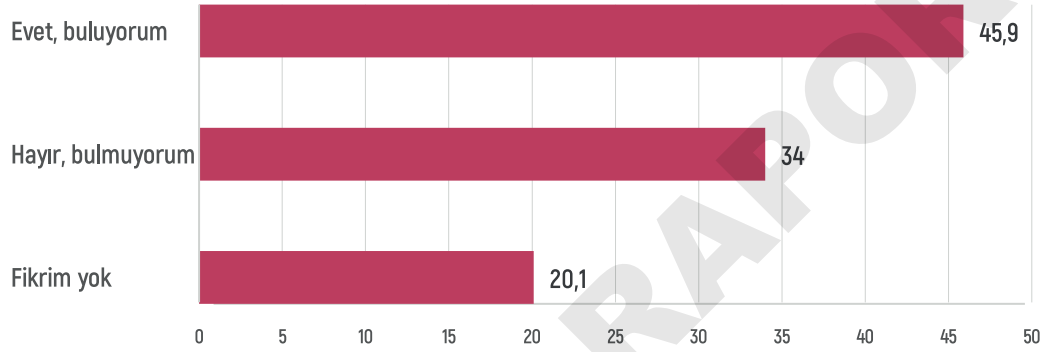

AK Parti ve İYİ Parti seçmenlerinde, Güney Afrika'nın İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı soykırım davasının adil biçimde sonuçlanacağını düşünenlerin oranları, CHP ve DEM Parti seçmenlerine kıyasla daha fazladır.

Türkiye'nin Dünya Ekonomik Forumu Boykotu

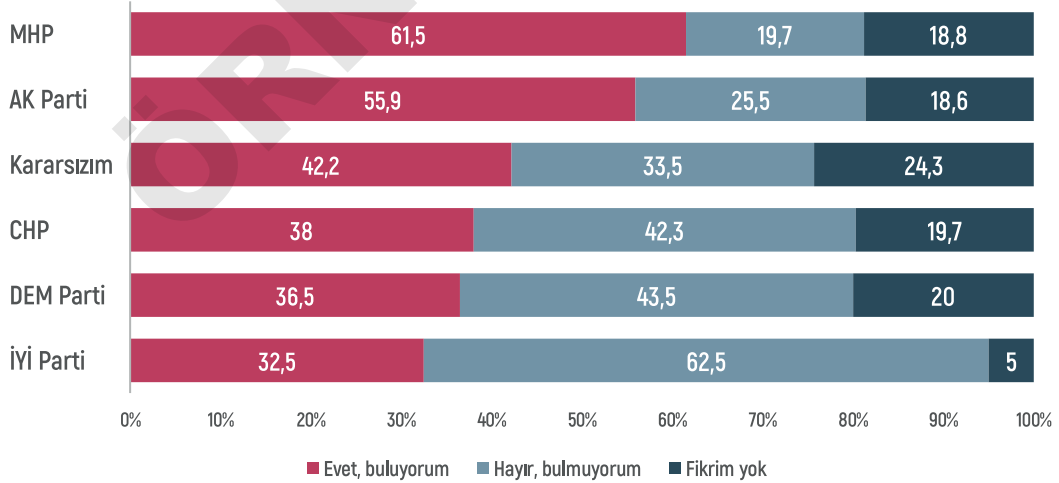
İsviçre'nin Davos kasabasında yapılan Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmamasını doğru buluyor musunuz?

Grafik 25. Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmamasını doğru bulanların oranı (%)

İsviçre'nin Davos kasabasında yapılan Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmama kararını doğru bulanların oranı %45,9, doğru bulmayanların oranı %34'tür.

Grafik 26. Siyasi parti tercihlerine göre Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmamasını doğru bulanların oranları (%)

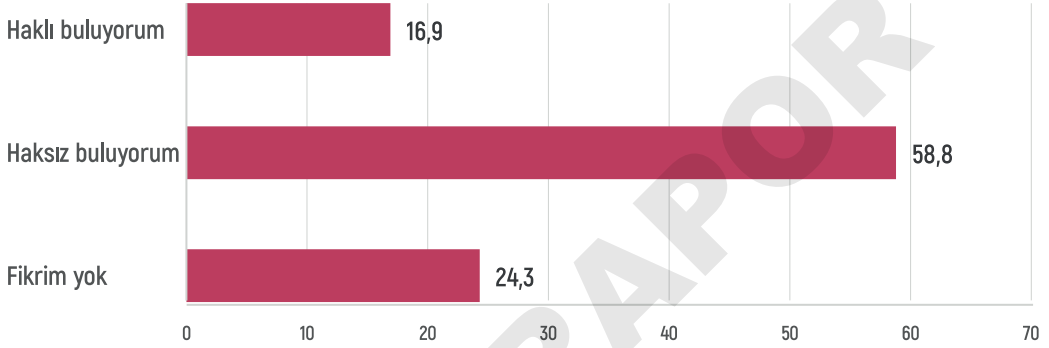

MHP ve AK Parti seçmenlerinde, İsviçre'nin Davos kasabasında yapılan Dünya Ekonomik Forumuna Türkiye'nin İsrail boykotu nedeniyle katılmama kararını doğru bulanların oranları; CHP, DEM Parti ve İYİ Parti seçmenlerine kıyasla daha fazladır.

Yemen'e Askeri Müdahale

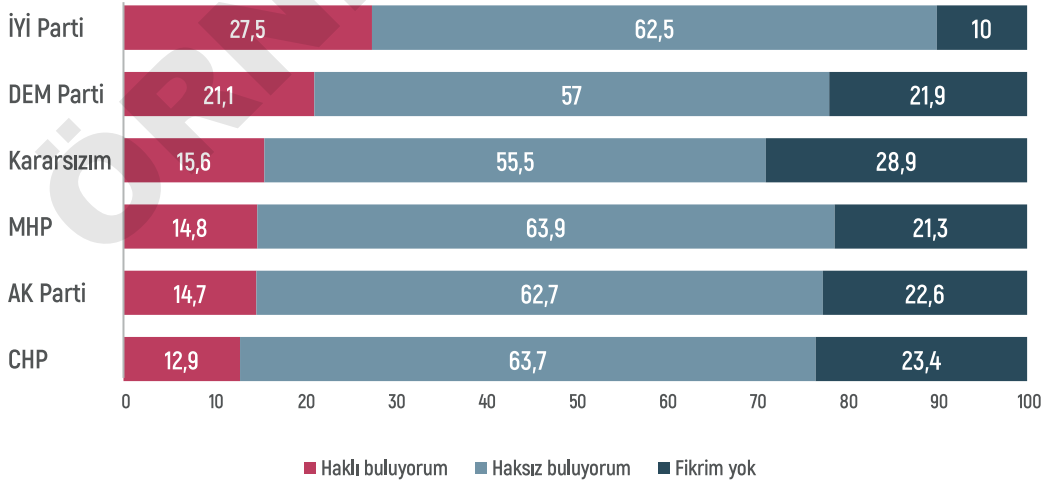
İsrail'e ticaret amaçlı giden Kızıldeniz'deki gemileri durdurarak Gazze'deki soykırıma dikkat çekmek isteyen Husiler'e müdahale için ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesini nasıl karşılıyorsunuz?

Grafik 27. ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesine ilişkin görüşlerin dağılımı (%)

İsrail'e ticaret amaçlı giden Kızıldeniz'deki gemileri durdurarak Gazze'deki soykırıma dikkat çekmek isteyen Husiler'e müdahale için ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesini haklı bulanların oranı %16,9 iken, haksız bulanların oranı %58,8'dir.

Grafik 28. Siyasi parti tercihlerine göre ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesine ilişkin görüşlerin dağılımı (%)

İYİ Parti ve DEM Parti seçmenlerinde İsrail'e ticaret amaçlı giden Kızıldeniz'deki gemileri durdurarak Gazze'deki soykırıma dikkat çekmek isteyen Husiler'e müdahale için ABD ve İngiltere'nin Yemen'e askeri müdahalesini haklı bulanların oranları, diğer parti seçmenlerine göre daha fazladır.

EKONOMİ

- Bugün itibariyle Türkiye ekonomisi nasıl değerlendiriliyor?
- Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumuna ilişkin beklentiler nasıl?
- Asgari ücret zammı yeterli görülüyor mu?
- Emeklilere yapılan maaş zammı yeterli görülüyor mu?
- Ödemekte zorluk çektikleri bir borcu olanların oranı ne?

EKONOMİ ANALİZİ

Türkiye'de yaşayan vatandaşların çoğunluğu (%64,1) Türkiye'nin acil olarak çözülmesi gereken en önemli sorununun ekonomi olduğunu düşünmektedir. Ocak ayı itibarıyla bakıldığında; yaşanan enflasyon, faiz ve döviz kurlarındaki artış, başta emekli maaşları olmak üzere alınan maaşların yetersizliği, ürünlere ve hizmetlere gelen zamlar vatandaşların ekonomiyi sorun olarak görmesine sebep olmaktadır.

Bu bölümde, ilk olarak, vatandaşlardan bugün itibarıyla Türkiye'nin ekonomik durumunu değerlendirmeleri istenmiştir. Bulgular, toplumun dörtte üçünün (%76,6) Türkiye'nin ekonomik durumunu "kötü" veya "çok kötü" olarak değerlendirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte, vatandaşların yarısından fazlası (%57,6) Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun "kötü" veya "çok kötü" olacağını düşünmektedir. Dolayısıyla vatandaşların en az yarısı hem bugünkü hem gelecekteki Türkiye ekonomisine umutsuz bakmaktadır. Hatta geçen ay vatandaşların %50,4'ü Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun "kötü" veya "çok kötü" olacağını düşünürken, bu ay bu oranının %7,2'lik artışı, ekonomiye dair vatandaşların umutsuzluğunun arttığını göstermektedir. Bu umutsuzluk ortamının toplumda; psikolojik sorunlara ve tahammülsüzlüğün artmasına neden olduğu söylenebilir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda yer alan işçi, işveren ve hükümet kesiminin yaptığı son toplantının ardından taraflar uzlaşarak, yeni asgari ücret zam oranını, 27 Aralık 2023 tarihinde açıkladı. Doğrudan 7 milyon kişiyi ve dolaylı yoldan bütün çalışanları etkileyen 2024 asgari ücret zam oranı %49 oldu. Zam ile birlikte net asgari ücret 17 bin 2 TL olarak açıklandı. Yüksek enflasyon ortamında, asgari ücret zammını yeterli bulanların oranı %19,2 olurken, zam oranını yeterli bulmayanların oranı %76,9 olmuştur. Asgari ücret zammının yeterli olmadığını düşünenlerin oranları öğrencilerde ve emeklilerde daha fazlayken siyasi parti tercihine göre bakıldığında zam oranını yeterli bulmayanlar DEM Parti, CHP ve İYİ Parti seçmenlerinde çoğunluktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, emekliye ek zam oranının %49,25'e yükseltildiğini açıkladı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "En düşük emekli maaşı 10 bin TL olacak, 2024'ü Emekliler Yılı ilan ediyoruz" demişti. Bu zam oranları ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamasının ardından; vatandaşlara, emeklilere yapılan maaş zammını yeterli bulup bulmadıkları sorulmuştur. Vatandaşların %88'i emeklilere yapılan maaş zammını yeterli bulmadığını ifade etmiştir. AK Parti seçmenlerinde emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulanların oranları, diğer parti seçmenlerine kıyasla daha fazlayken, AK Parti seçmenlerinin de yarısından fazlası (%78) bu zam oranlarını yeterli bulmamaktadır.

Tüketici kredileri bireysel kredi kartı toplamından oluşan toplam bireysel borç bakiyesi, 2023'te net 1 trilyon 138,6 milyar liralık artışla 2 trilyon 668,7 milyar liraya ulaşmıştır. Vatandaşların borçlanması artarken, borçlarını ödeyebilme gücü azalmıştır. 2023 yılında, her 100 kişiden 12'si borcunu ödeyemediği için yasal takibe düşmüştür. Ocak ayında vatandaşlara ödemekte zorluk

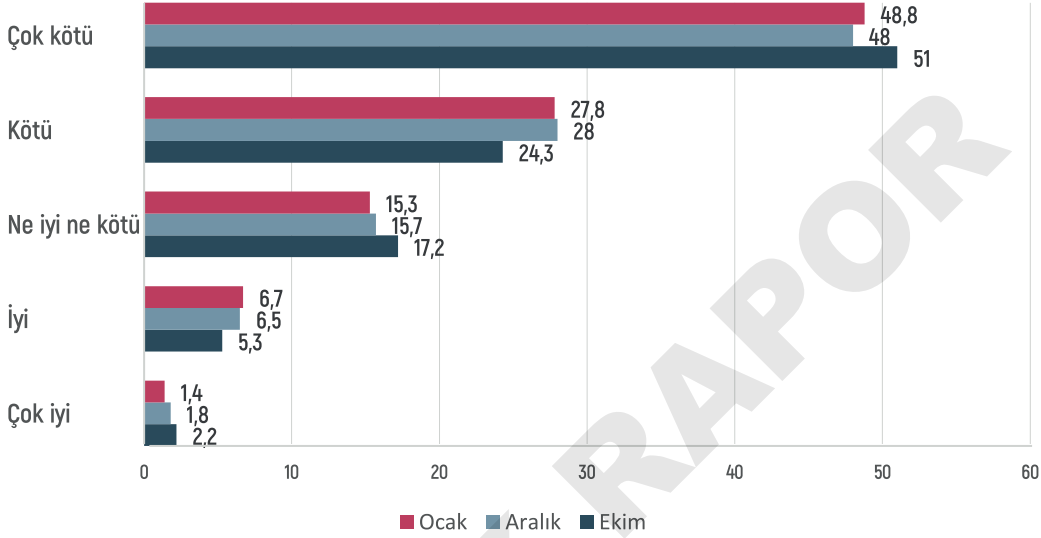
çektığı bir borcunun olup olmadığı sorulmuştur. Vatandaşların %43,7'si ödemekte zorluk çektiği bir borcunun olduğunu belirtirken, vatandaşların %56,3'ü ödemekte zorluk çektiği bir borcunun olmadığını dile getirmiştir. Aylık gelir durumu asgari ücret ve altında olanların yarısının (%50,3) ödemekte zorluk çektikleri bir borcu olduğu görülmektedir.

ÖRNEK RAPOR

Ekonominin Değerlendirilmesi

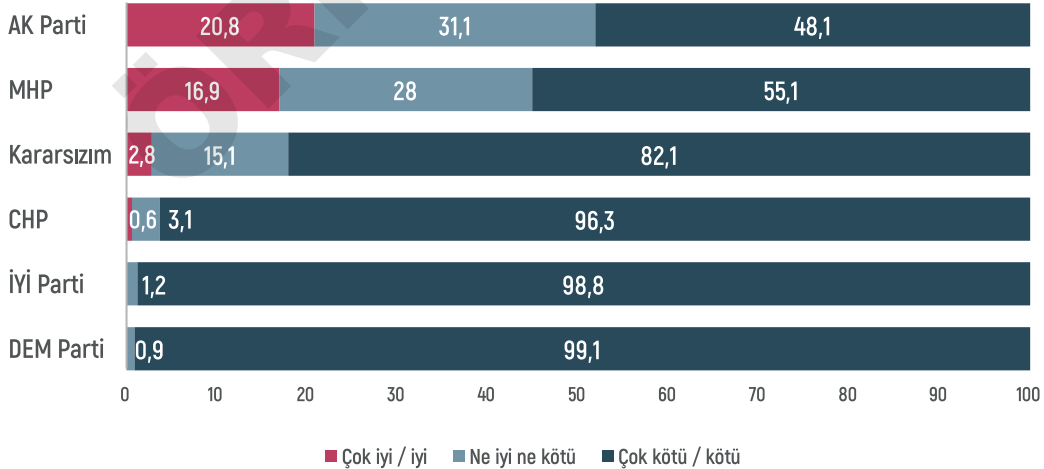
Bugün itibariyle Türkiye ekonomisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Grafik 29. Vatandaşların Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin değerlendirmelerinin dağılımı (%)

Vatandaşların %48,8'i bugün itibariyle Türkiye'nin ekonomik durumunu çok kötü, %27,8'i kötü olarak değerlendirirken, %1,4'ü çok iyi ve %6,7'si iyi olarak değerlendirmektedir. Türkiye'nin ekonomik durumunun ne iyi ne kötü olduğunu düşünenlerin oranı %15,3'tür.

Grafik 30. Siyasi parti tercihlerine göre vatandaşların Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin değerlendirmelerinin dağılımı (%)

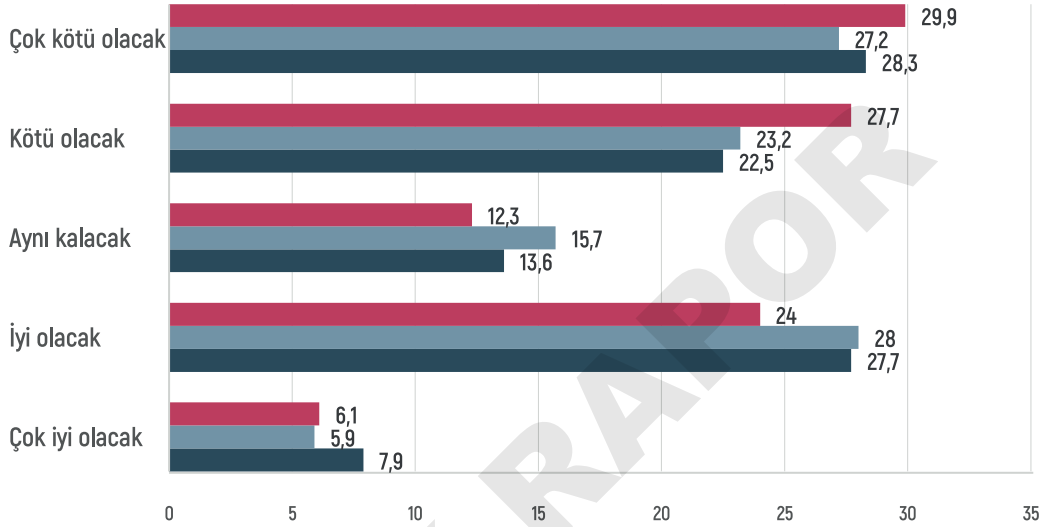

Diğer siyasi parti seçmenleri ile kıyaslandığında; AK Parti ve MHP seçmenlerinde Türkiye'nin ekonomik durumunun iyi veya çok iyi olduğunu düşünenlerin oranı daha fazlayken, muhalefet partilerinin seçmenlerinin tamamına yakını ekonomik durumun kötü veya çok kötü olduğunu düşünmektedir.

Ekonomiye İlişkin Beklentiler

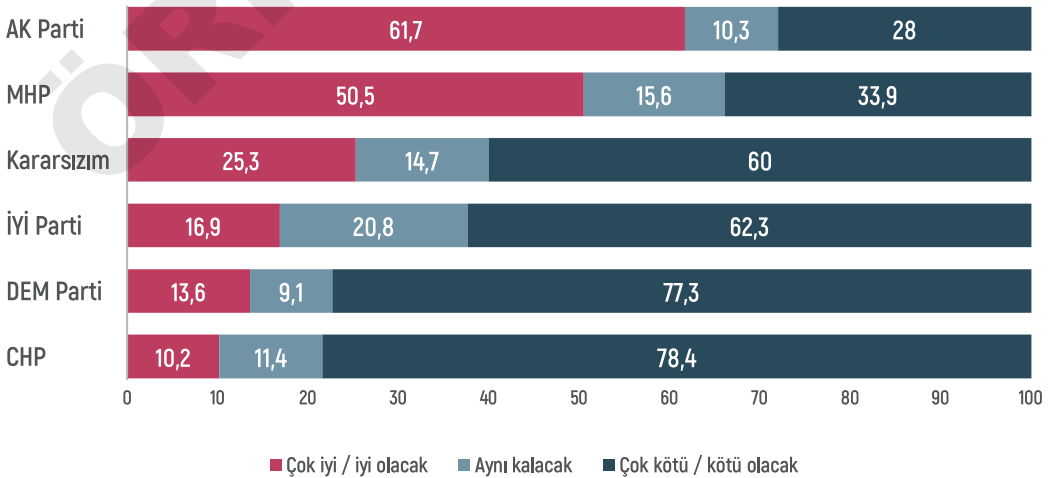
Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun nasıl olacağını düşünüyorsunuz?

Grafik 31. Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumuna ilişkin beklentilerin dağılımı (%)

Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun çok kötü olacağını düşünenler %29,9, kötü olacağını düşünenler %27,7 oranlarındayken, çok iyi olacağını düşünenler %6,1 ve iyi olacağını düşünenler %24 oranlarındadır. Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun aynı kalacağını düşünenlerin oranı %12,3'tür.

Grafik 32. Siyasi parti tercihlerine göre Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumuna ilişkin beklentilerin dağılımı (%)

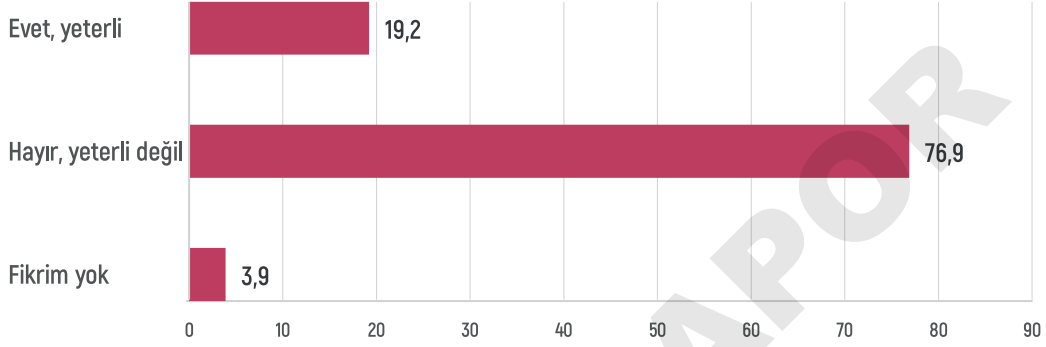

Muhalefet partilerinin seçmenleri ile kıyaslandığında; Türkiye'nin gelecekteki ekonomik durumunun iyi veya çok iyi olacağını düşünenlerin oranları AK Parti ve MHP seçmenlerinde daha fazladır.

Asgari Ücret Zammı

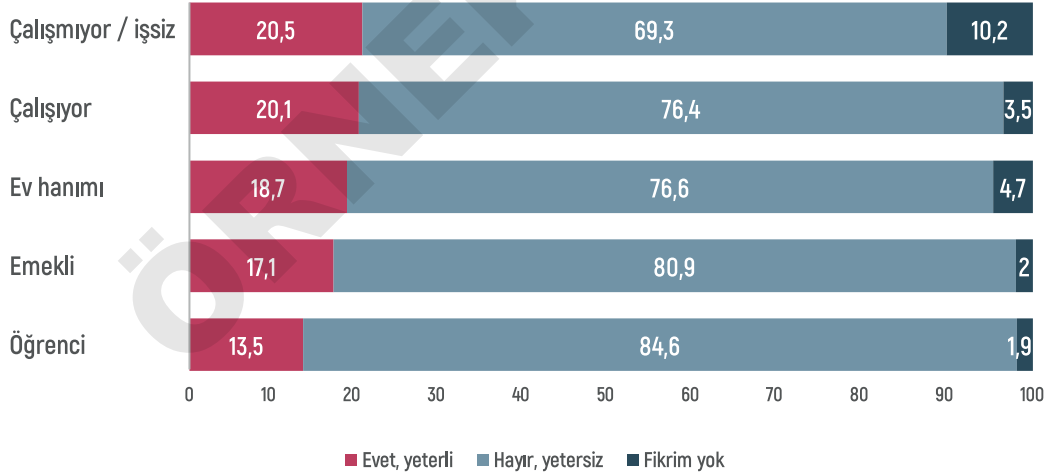
Asgari ücret zammı sizce yeterli mi?

Grafik 33. Asgari ücret zammını yeterli bulanların oranı (%)

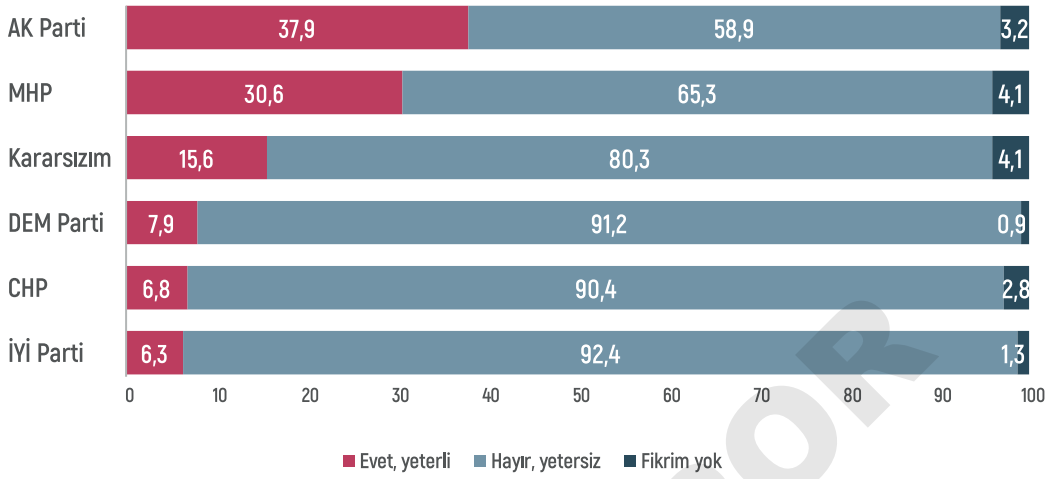
Asgari ücret zammını yeterli bulanların oranı %19,2, yeterli olmadığını düşünenlerin oranı %76,9'dur.

Grafik 34. Çalışma durumuna göre asgari ücret zammını yeterli bulanların oranı (%)

Asgari ücret zammının yeterli olmadığını düşünenlerin oranları öğrencilerde ve emeklilerde daha fazladır.

Grafik 35. Siyasi parti tercihlerine göre asgari ücret zammını yeterli bulanların oranı (%)

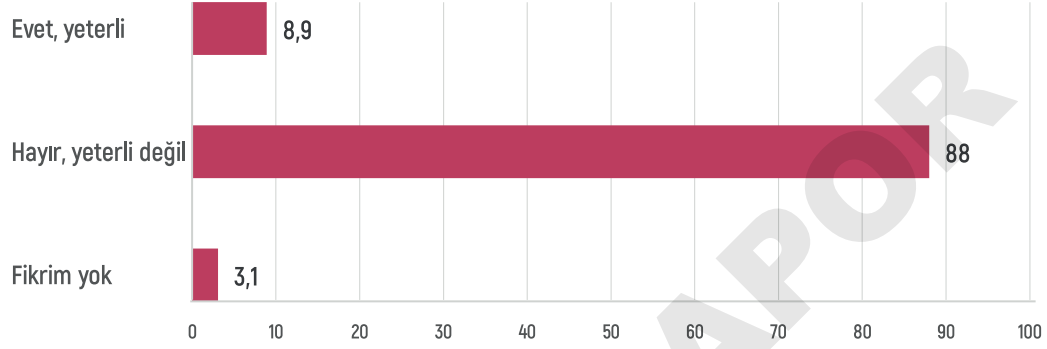

AK Parti ve MHP seçmenlerinde asgari ücret zammını yeterli bulanların oranları; DEM Parti, CHP ve İYİ Parti seçmenlerinden daha fazladır.

Emekli Maaş Zammı

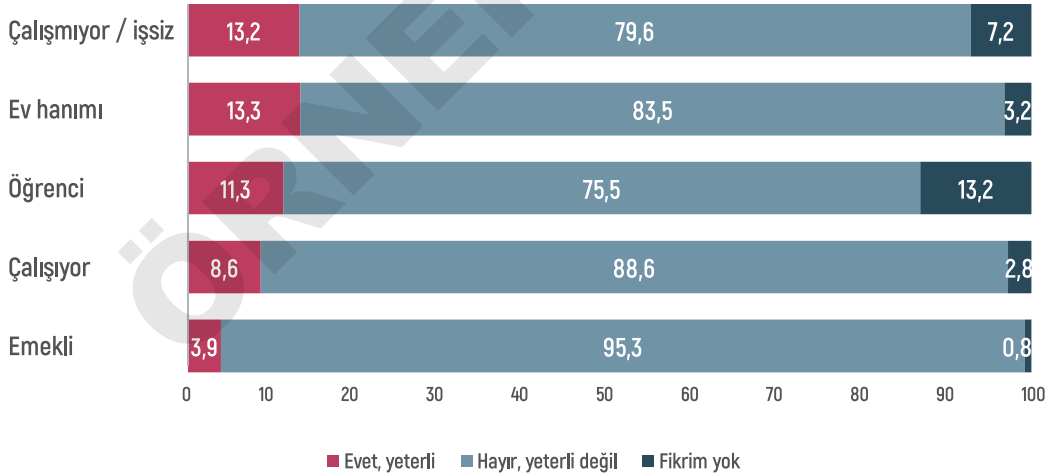
Emeklilere yapılan maaş zammı sizce yeterli mi?

Grafik 36. Emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulanların oranı (%)

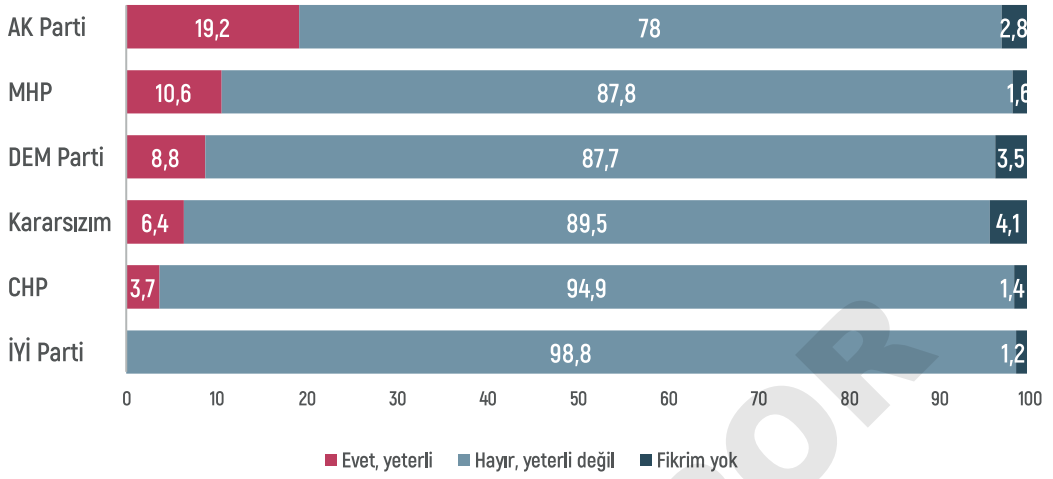
Emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulanların oranı %8,9 ve yeterli bulmayanların oranı %88'dir.

Grafik 37. Çalışma durumuna göre emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulanların oranları (%)

Emekli maaşlarına yapılan zammın yeterli olmadığını düşünenlerin oranı emeklilerde daha fazladır.

Grafik 38. Siyasi parti tercihlerine göre emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulanların oranları (%)

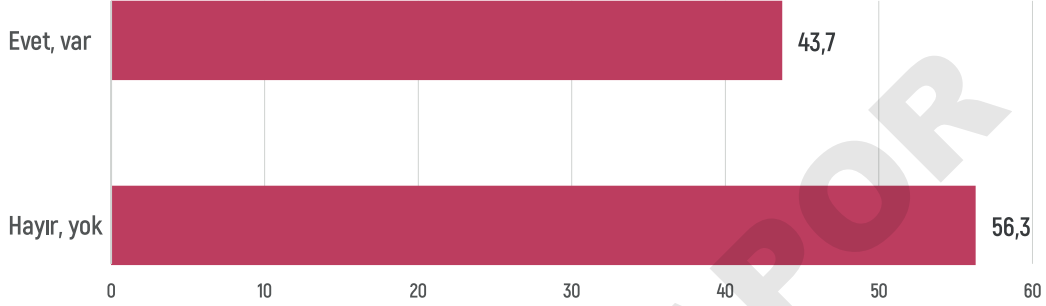

AK Parti seçmenlerinde emekli maaşlarına yapılan zammı yeterli bulanların oranları, diğer parti seçmenlerine kıyasla daha fazladır.

Borç Durumu

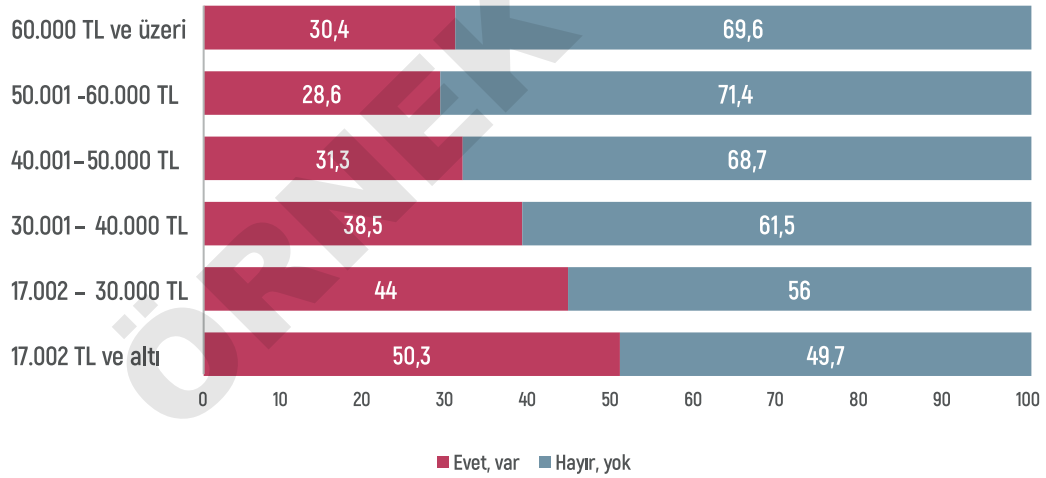
Ödemekte zorluk çektiğiniz bir borcunuz var mı?

Grafik 39. Ödemekte zorluk çektikleri bir borcu olduğunu belirtenlerin oranı (%)

Ödemekte zorluk çektiği borcu olduğunu belirtenlerin oranı %43,7, borcu olmadığını belirtenlerin oranı %56,3'tür.

Grafik 40. Aylık gelir durumuna göre ödemekte zorluk çektikleri bir borcu olduğunu belirtenlerin oranları (%)

Aylık gelir durumu asgari ücret ve altında olanların %50,3'ü ödemekte zorluk çektikleri bir borcu olduğunu belirtirken, aylık gelir düzeyinin artması ile borcu olduğunu belirtenlerin oranları azalmaktadır.

KENTSEL YAŞAM KALİTESİ

- Park, meydan, yeşil alan, sahil kenarı vb. kamusal alanlar yeterli görülüyor mu?
- Kamusal alanlar güvenli bulunuyor mu?
- Kamusal alanlara kolay erişim sağlanabiliyor mu?
- Kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi, vb. işletmeler açılması doğru bulunuyor mu?
- Belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerde oluşunun belediye hizmetlerini ne şekilde etkilediği düşünülüyor?
- Büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerde oluşunun belediye hizmetlerini ne şekilde etkilediği düşünülüyor?
- Belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerde oluşunun belediye hizmetlerini ne şekilde etkilediği düşünülüyor?
- Yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm kanununun şehirlerin yararına olduğu düşünülüyor mu?

KENTSEL YAŞAM KALİTESİ ANALİZİ

Bu ay kentsel yaşam kalitesi bölümünde; vatandaşların kamusal alanlara dair görüşlerine, belediye hizmetleri ve siyaset ilişkisine aynı zamanda yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanununa yer verilmiştir. Kamuoyunda yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu olarak bilinen "7471 Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun" 09.11.2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bazı hukukçular, kanunun; öncelikli amacının deprem bölgelerindeki yıkım kararlarına dair yargı sürecinin hızlandırılmasını ve afet riski olan bölgelerde kentsel dönüşüm sürecinin hızla tamamlanmasını sağlamak olduğu belirtirken, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası kanunu bir "mülksüzleştirme hamlesi" olarak değerlendirmişti. Vatandaşların %59,5'i yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını ifade ederken, %30,1'i kanunun şehirlerin yararına olmayacağını düşünmektedir. AK Parti ve MHP seçmenlerinde yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını düşünenlerin oranları, diğer partilerin seçmenlerine kıyasla daha fazla olmuştur.

Bu bölümde, bu ay, kamusal alanlar merkeze alınmıştır. Türkiye'de vatandaşların %42,5'i yaşadığı şehirdeki park, meydan, yeşil alan, sahil kenarı vb. kamusal alanları yeterli bulduğunu belirtirken, %52,6'sı şehirdeki kamusal alanları yetersiz bulduğunu ifade etmiştir. Yönümüzü üç büyükşehirde ikamet edenlere çevirdiğimizde; yaşadığı şehirdeki kamusal alanları en çok Ankara'da ikamet edenler (%50,6), ardından İzmir'de ikamet edenler (%44,2) ve en az İstanbul'da ikamet edenler (%39,2) yeterli bulmaktadır. Bununla birlikte, vatandaşların %65,6'sı ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiğini ifade ederken, %29,5'i kolay erişim sağlayamadığını söylemiştir. İzmir'de ikamet edenlerin %72,7'si, Ankara'da ikamet edenlerin %70,8'i ve İstanbul'da ikamet edenlerin %64'ü ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiklerini belirtmiştir. Kamusal alanlara dair bu ay son olarak, vatandaşlara, "Şehrinizdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru buluyor musunuz" sorusunu yönelttik. Vatandaşların %38,5'i kamusal alanların özelleştirilmesini doğru bulduğunu söylerken, %54,8'i doğru bulmadığını belirtmiştir.

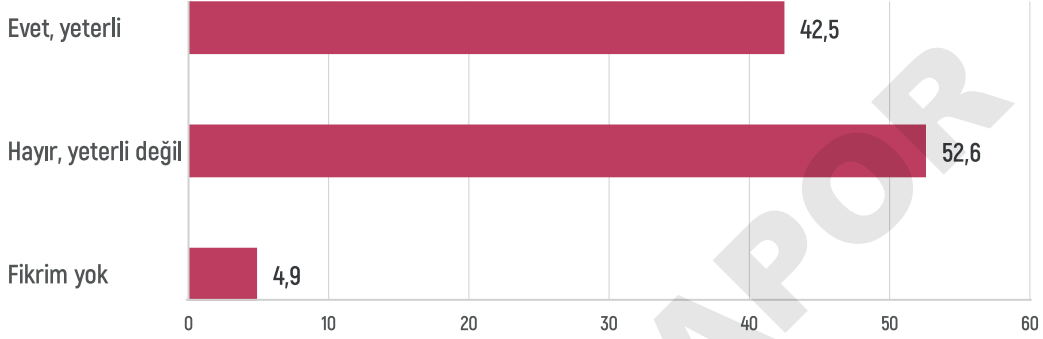
Vatandaşlara yaşadıkları şehirde kamusal alanları güvenli bulup bulmadıkları sorulduğunda; vatandaşların %47,8'i yaşadığı şehirdeki kamusal alanları güvenli bulduğunu dile getirirken, %45,1'i güvenli bulmadığını ifade etmiştir. İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranı erkeklerde, kadınlara kıyasla daha fazladır. Ancak cinsiyetler arasındaki farkın büyük olmaması erkeklerin de kadınların da kamusal alanlarda benzer kaygılar taşıdığını göstermektedir. İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranları AK Parti seçmenlerinde %65,2 ile en yüksekken, en düşük %27,2 oranı ile DEM Parti seçmenlerindedir. Ankara'da ikamet edenlerin %54,6'sı şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünürken, bu oran İzmir'de ikamet edenlerde %46,8 ve İstanbul'da ikamet edenlerde %39,2'dir. Dolayısıyla vatandaşlar tarafından Ankara ve İzmir'e kıyasla, İstanbul'da hem kamusal alanlar yetersiz hem güvensiz hem de kamusal alanlara erişim daha zor bulunmaktadır.

Merceğimizi belediye hizmetlerine tuttuğumuzda; belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerde oluşunun belediye hizmetlerini "Olumsuz" veya "Çok olumsuz" etkileyeceğini düşünenlerin toplam oranı %59 olmuştur. Buna ek olarak vatandaşlara, büyükşehir belediye başkanı ile ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerde oluşunun belediye hizmetlerini nasıl etkileyeceği sorulmuştur. Büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerini "Olumsuz" veya "Çok olumsuz" etkileyeceğini düşünenlerin toplam oranı %61,8'dir. Son olarak, vatandaşlara, "Belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerde oluşu belediye hizmetlerini ne şekilde etkiler" sorusu sorulmuştur. Belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerini "Olumsuz" veya "Çok olumsuz" etkileyeceğini düşünenlerin toplam oranı %61,5'tir. Dolayısıyla vatandaşların çoğunluğunun, belediye hizmetlerinin tam ve sağlıklı olarak sağlanabilmesi için; belediye başkanının, meclis çoğunluğunun, büyükşehir belediye başkanı ile ilçe belediye başkanlarının ve hükümetin farklı siyasi partilerde olmaması gerektiğini düşündüğü söylenebilir.

Kamusal Alanlar

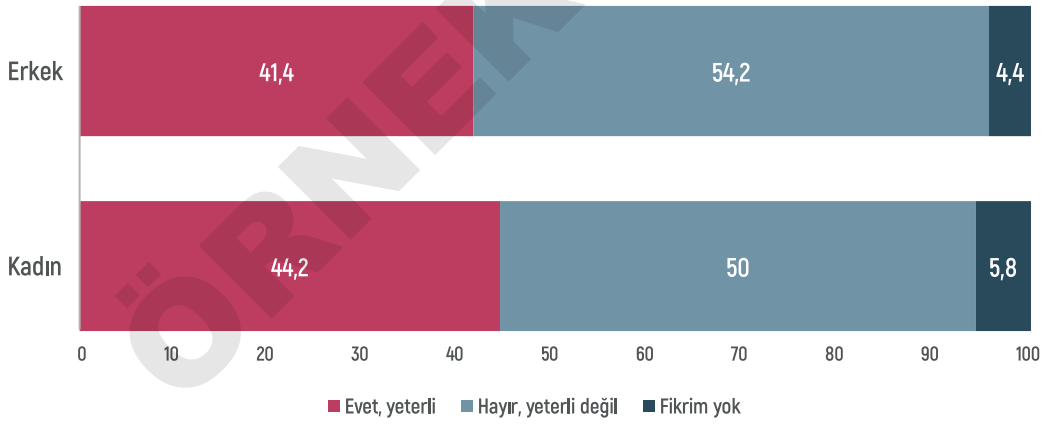
Şehrinizdeki park, meydan, yeşil alan, sahil kenarı vb. kamusal alanları yeterli görüyor musunuz?

Grafik 41. Kamusal alanların yeterli olduğunu düşünenlerin oranı (%)

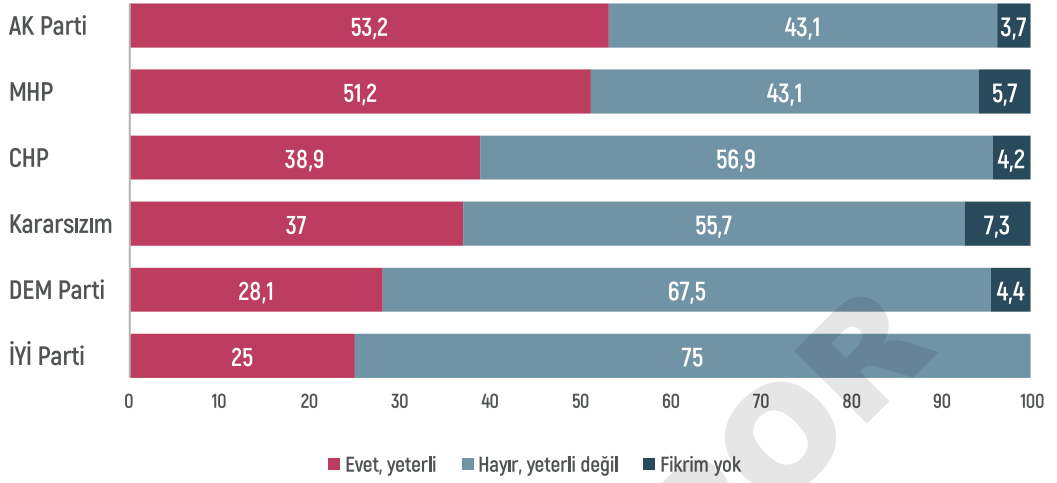
Vatandaşların %42,5'i ikamet ettikleri şehirde park, meydan, yeşil alan, sahil kenarı vb. kamusal alanların yeterli olduğunu düşünürken, %52,6'sı yeterli olmadığını belirtmiştir.

Grafik 42. Cinsiyete göre kamusal alanların yeterli olduğunu düşünenlerin oranları (%)

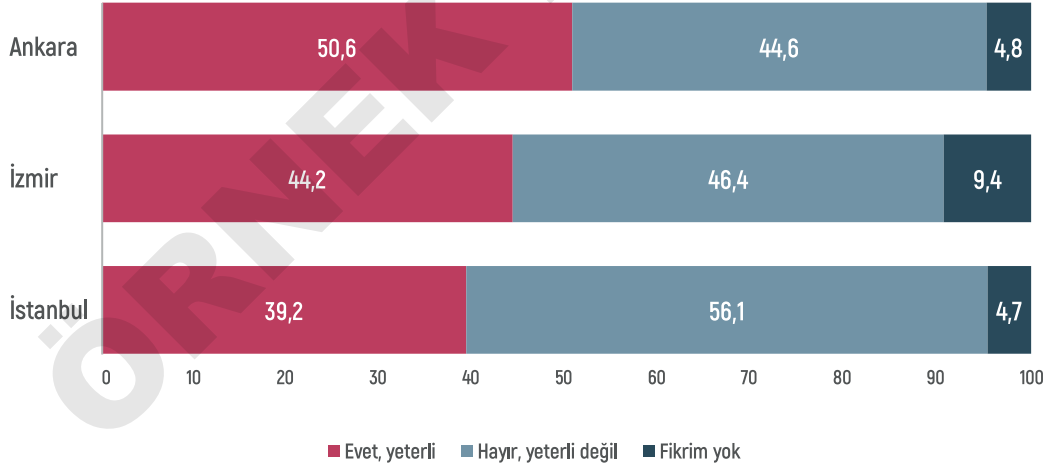
İkamet ettikleri şehirde park, meydan, yeşil alan, sahil kenarı vb. kamusal alanların yeterli olduğunu düşünenlerin oranları cinsiyet açısından benzerdir.

Grafik 43. Siyasi parti tercihlerine göre kamusal alanların yeterli olduğunu düşünenlerin oranları (%)

AK Parti ve MHP seçmenlerinde yaşadıkları şehirdeki kamusal alanların yeterli olduğunu düşünenlerin oranları daha fazlayken, İYİ Parti ve DEM Parti seçmenlerinde kamusal alanların yeterli olmadığını düşünenlerin oranları daha fazladır.

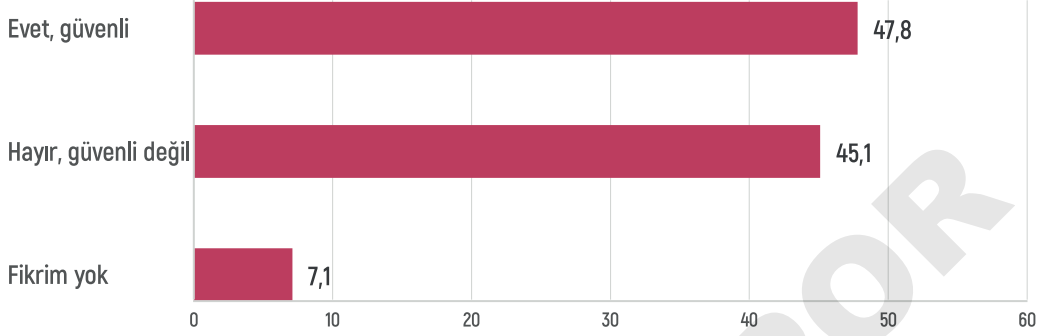
Grafik 44. İkamet edilen şehre göre kamusal alanların yeterli olduğunu düşünenlerin oranları (%)

Ankara'da ikamet edenlerin %50,6'sı şehirdeki kamusal alanların yeterli olduğunu düşünürken, bu oran İzmir'de ikamet edenlerde %44,2 ve İstanbul'da ikamet edenlerde %39,2'dir.

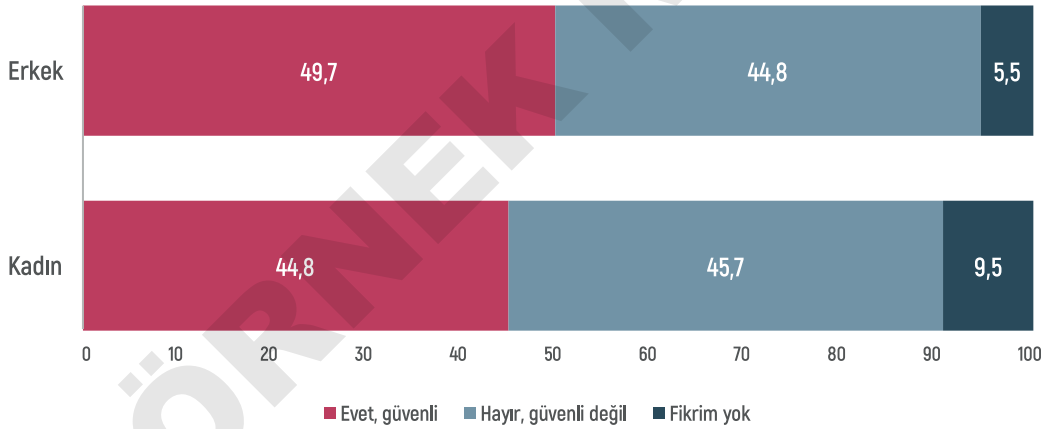
Şehrinizdeki kamusal alanlar sizce güvenli mi?

Grafik 45. Kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranı (%)

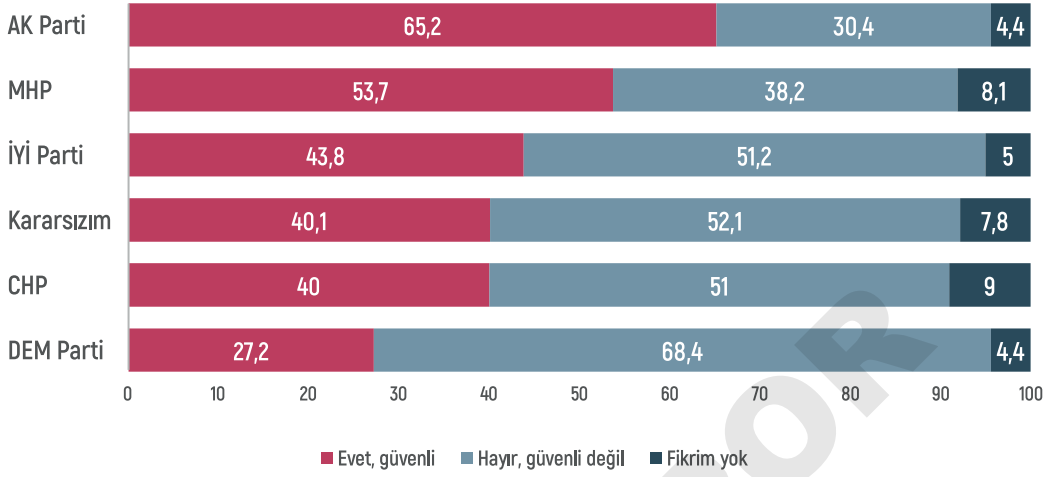
İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranı %47,5, güvenli olmadığını düşünenlerin oranı %45,1'dir.

Grafik 46. Cinsiyete göre kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranları (%)

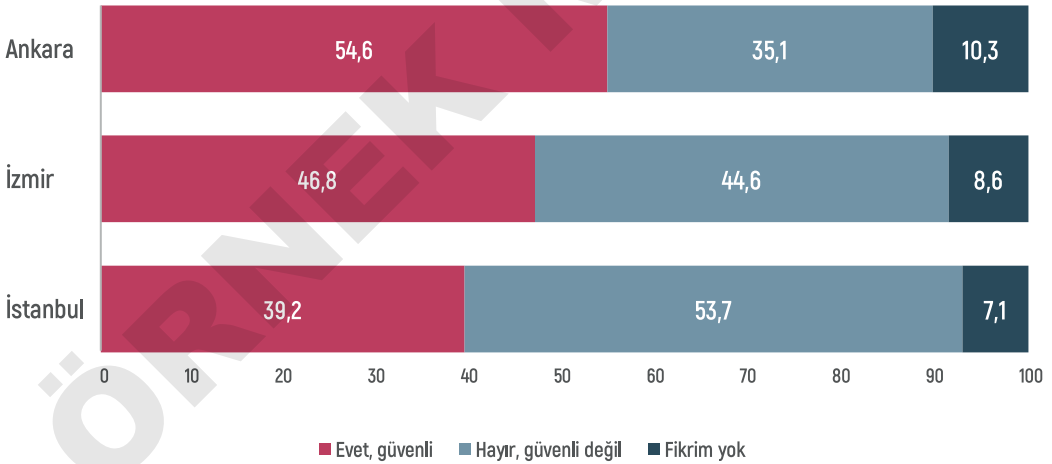
İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranı erkeklerde, kadınlara kıyasla daha fazladır.

Grafik 47. Siyasi parti tercihlerine göre kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranları (%)

AK Parti ve MHP seçmenlerinde ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranları daha fazlayken, DEM Parti seçmenlerinde daha azdır.

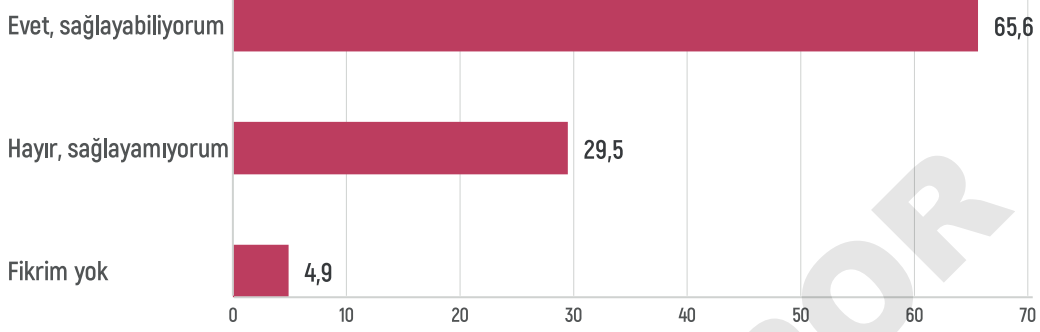
Grafik 48. İkamet edilen şehre göre kamusal alanların güvenli olduğunu düşünenlerin oranları (%)

Ankara'da ikamet edenlerin %54,6'sı şehirdeki kamusal alanların güvenli olduğunu düşünürken, bu oran İzmir'de ikamet edenlerde %46,8 ve İstanbul'da ikamet edenlerde %39,2'dir.

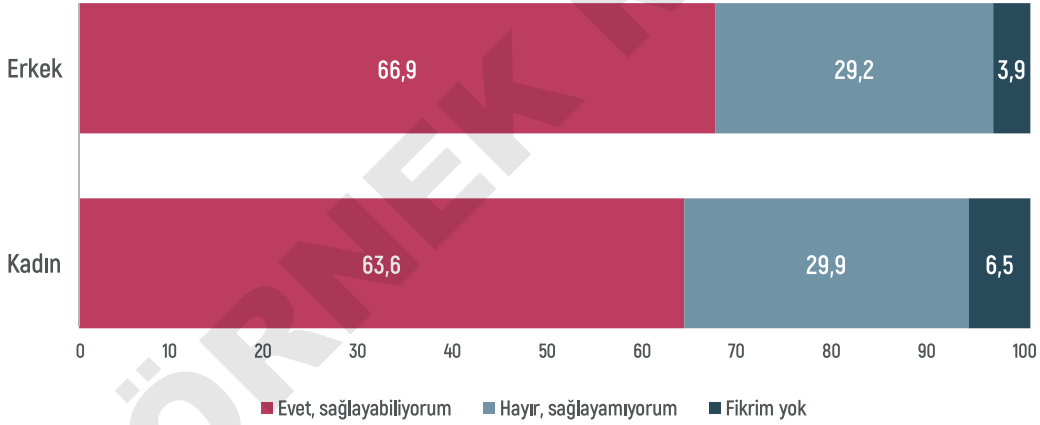
Şehrinizdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabiliyor musunuz?

Grafik 49. Kamusal alanlara kolay erişim sağlayabilenlerin oranı (%)

İkamet ettikleri şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiklerini belirtenlerin oranı %65,6, kolay erişim sağlayamadığını belirtenlerin oranı %29,5'tir.

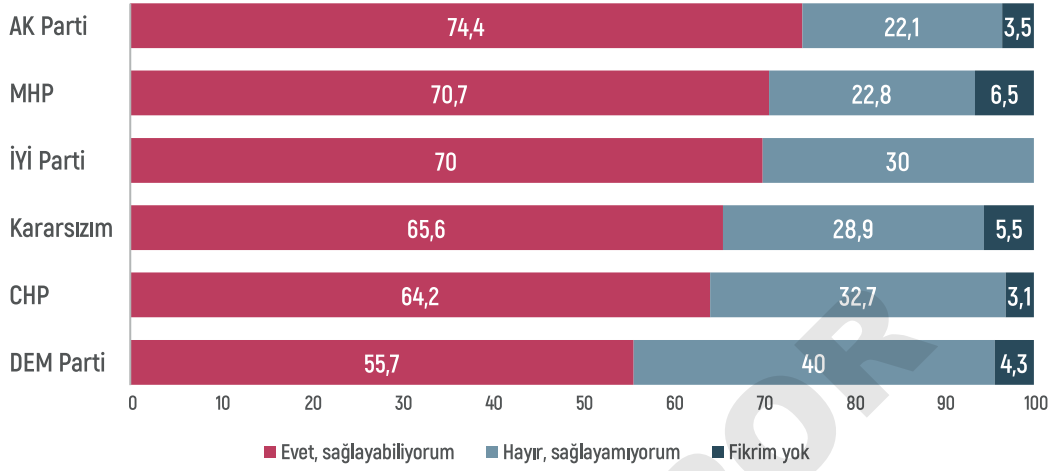
Grafik 50. Cinsiyete göre kamusal alanlara kolay erişim sağlayabilenlerin oranları (%)

Erkeklerde ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiklerini belirtenlerin oranı, kadınlara kıyasla daha fazladır.

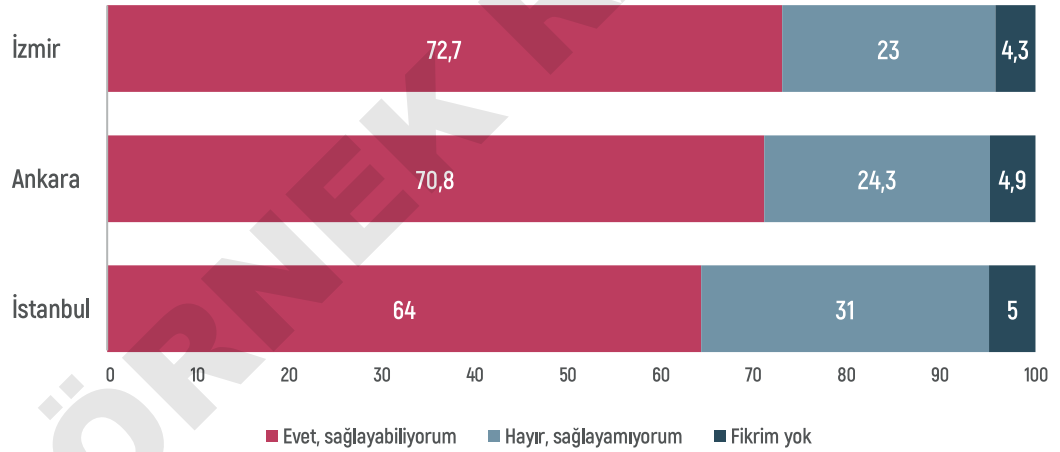

Grafik 51. Siyasi parti tercihlerine göre kamusal alanlara kolay erişim sağlayabilenlerin oranları (%)

AK Parti, MHP ve İYİ Parti seçmenlerinde ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiklerini belirtenlerin oranları daha fazlayken, DEM Parti seçmenlerinde daha azdır.

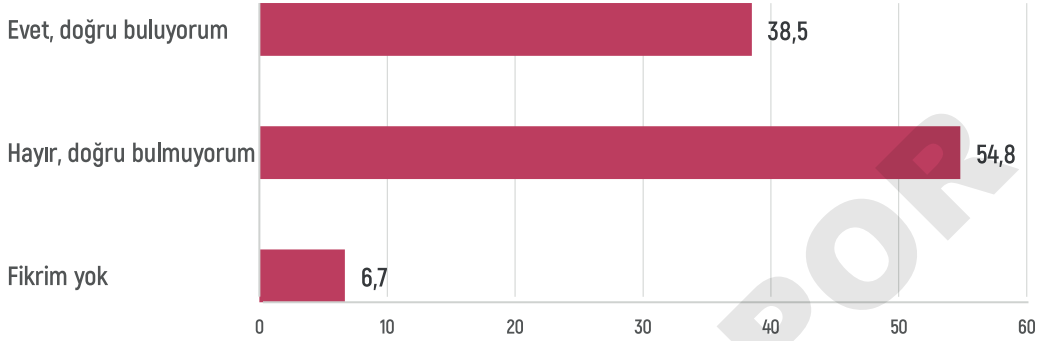
Grafik 52. İkamet edilen şehre göre kamusal alanlara kolay erişim sağlayabilenlerin oranları (%)

İzmir'de ikamet edenlerin %72,7'si şehirdeki kamusal alanlara kolay erişim sağlayabildiklerini belirtirken, bu oran Ankara'da ikamet edenlerde %70,8 ve İstanbul'da ikamet edenlerde %64'tür.

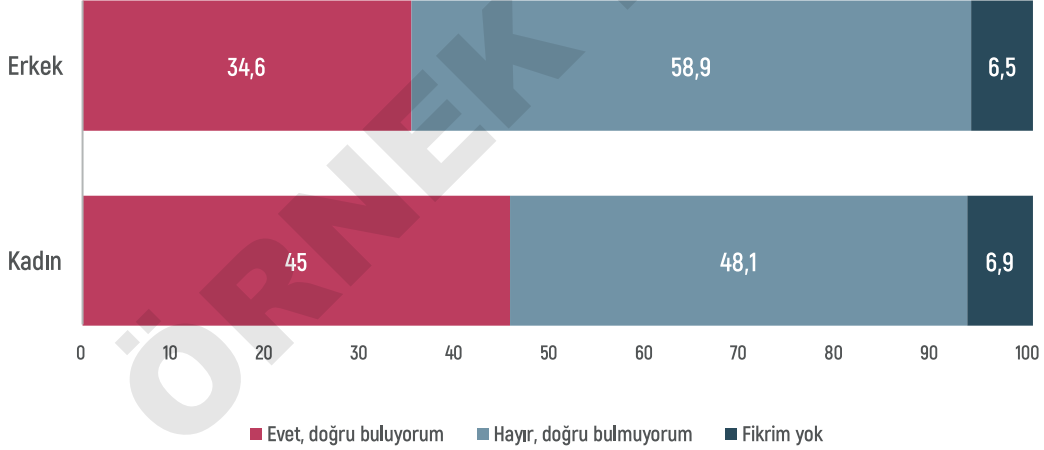
Şehrinizdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru buluyor musunuz?

Grafik 53. Kamusal alanların özelleştirilmesine ilişkin görüşlerin dağılımı (%)

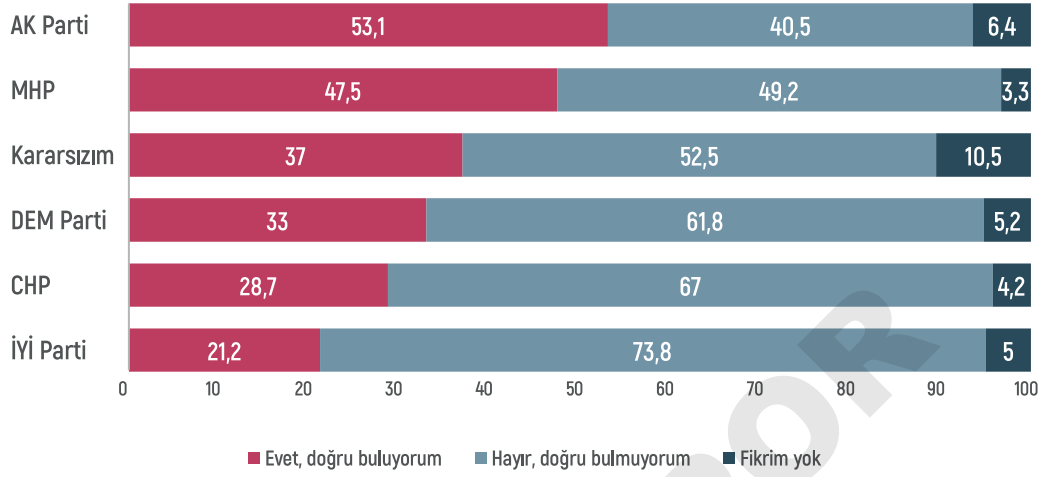
İkamet edilen şehirdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru bulanların oranı %38,5, doğru bulmayanların oranı %54,8'dir.

Grafik 54. Cinsiyete göre kamusal alanların özelleştirilmesine ilişkin görüşlerin dağılımı (%)

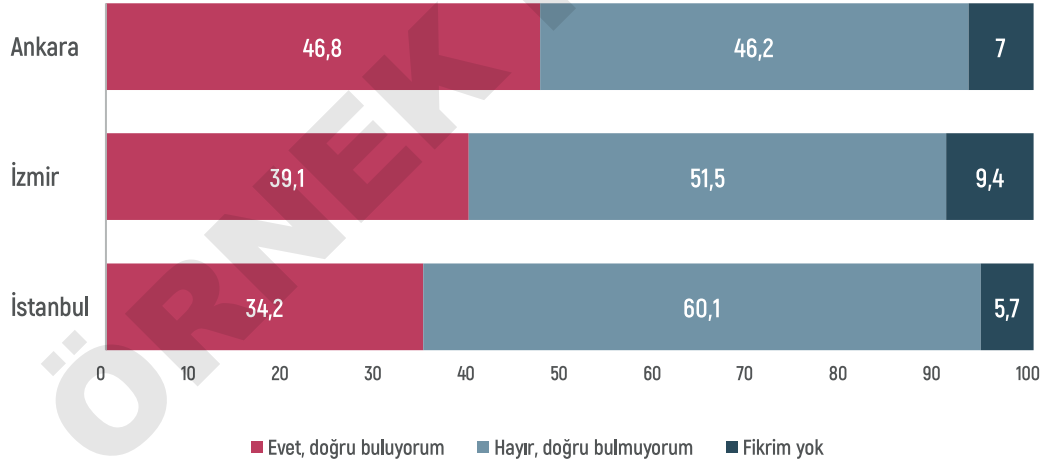
Kadınlarda ikamet edilen şehirdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru bulanların oranı, erkeklere kıyasla daha fazladır.

Grafik 55. Siyasi parti tercihlerine göre kamusal alanların özelleştirilmesine ilişkin görüşlerin dağılımı (%)

AK Parti ve MHP seçmenlerinde ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru bulanların oranları, diğer parti seçmenleri ile kıyaslandığında daha fazladır.

Grafik 56. İkamet edilen şehre göre kamusal alanların özelleştirilmesine ilişkin görüşlerin dağılımı (%)

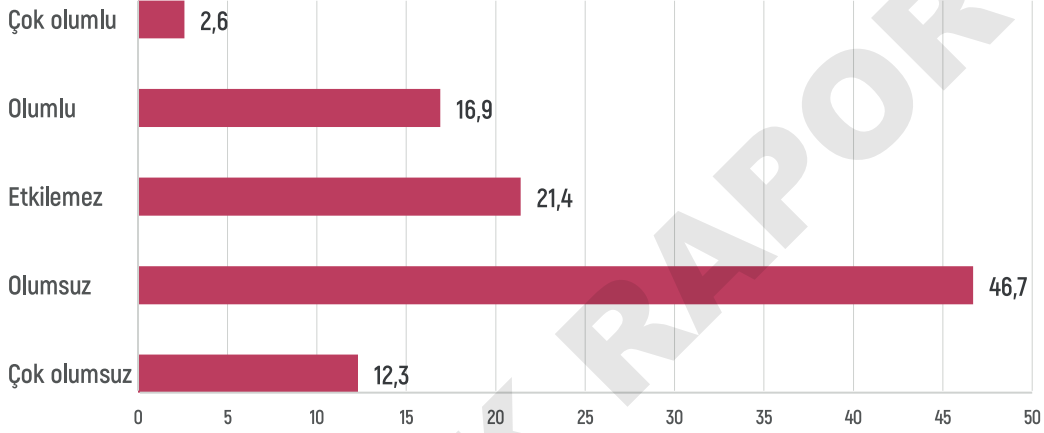

Ankara'da ikamet edenlerin %46,8'i, İzmir'de ikamet edenlerin %39,1'i ve İstanbul'da ikamet edenlerin %34,2'si ikamet ettikleri şehirdeki kamusal alanların özelleştirilerek; kafe, çay bahçesi vb. işletmeler açılmasını doğru bulduklarını belirtmiştir.

Belediye Hizmetleri

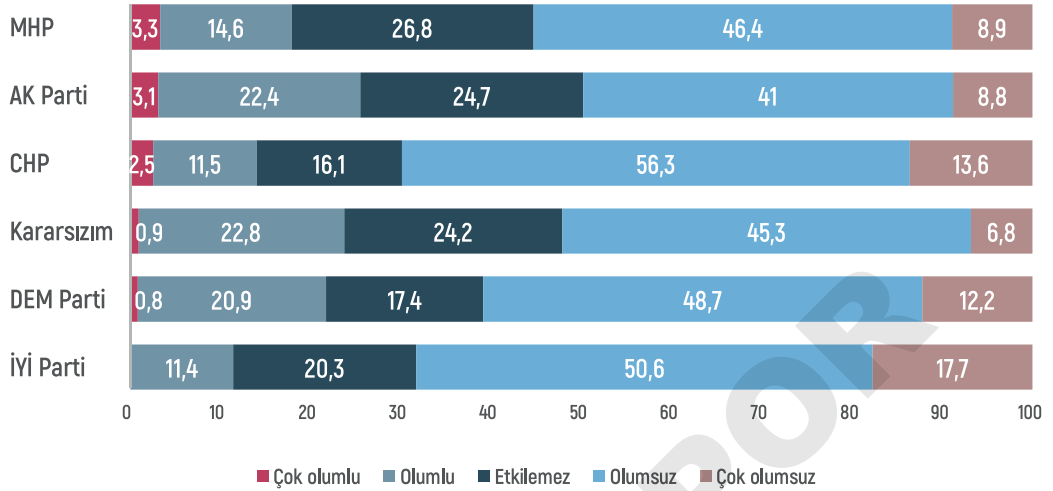
Sizce belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerde oluşu belediye hizmetlerini ne şekilde etkilemektedir?

Grafik 57. Belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine etkisinin değerlendirilmesinin dağılımı (%)

Belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumlu ve çok olumlu etki edeceğini düşünenlerin oranı %19,5, olumsuz ve çok olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı %59'dur. Vatandaşların %21,4'ü belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine bir etkisinin olmayacağı kanaatindedir.

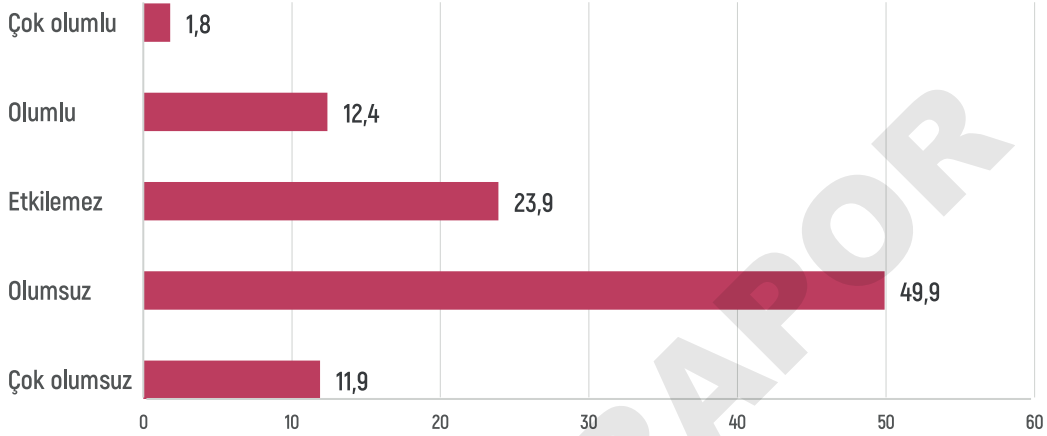
Grafik 58. Siyasi parti tercihlerine göre belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine etkisinin değerlendirilmesinin dağılımı (%)

Diğer siyasi partilerin seçmenleri ile kıyaslandığında; belediye başkanının ve meclis çoğunluğunun farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı CHP seçmenlerinde daha fazladır.

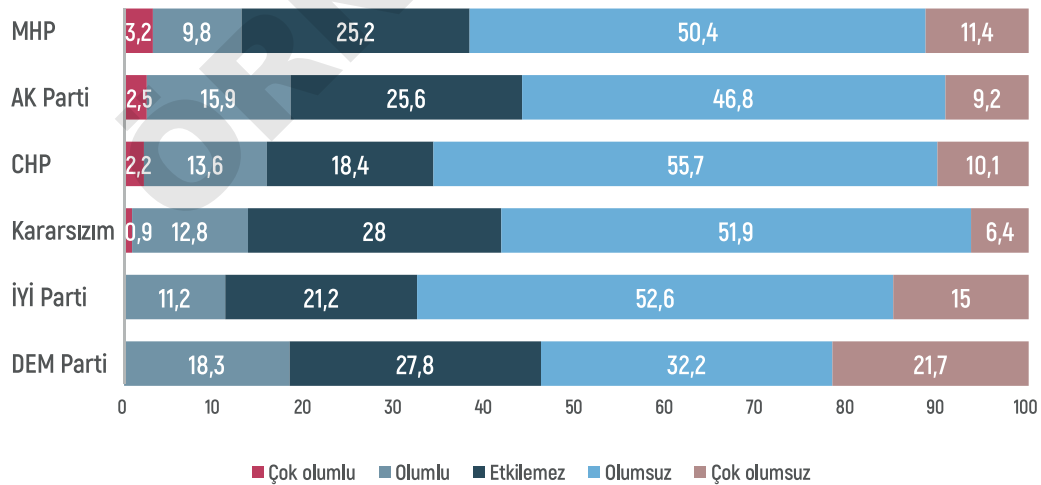
Sizce büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerde oluşu belediye hizmetlerini ne şekilde etkilemektedir?

Grafik 59. Büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine etkisinin değerlendirilmesinin dağılımı (%)

Büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumlu ve çok olumlu etki edeceğini düşünenlerin oranı %14,2, olumsuz ve çok olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı %61,8'dir. Vatandaşların %23,9'u büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine bir etkisinin olmayacağı kanaatindedir.

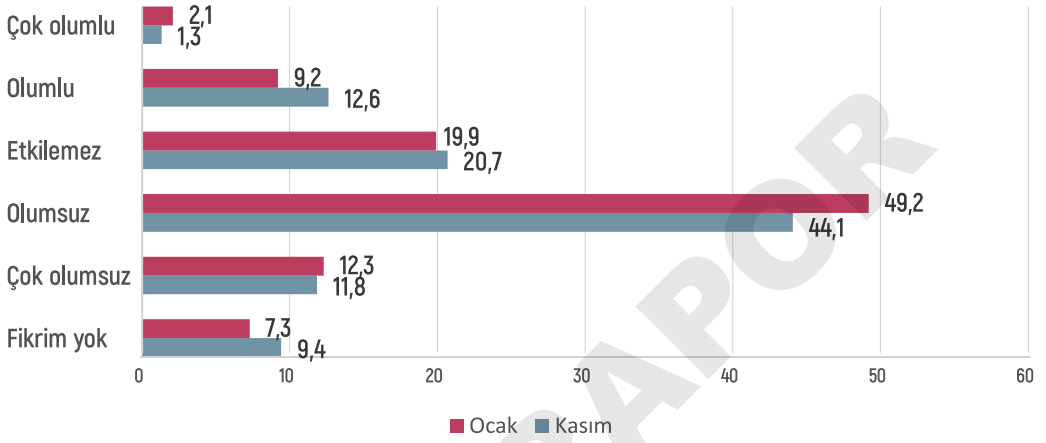
Grafik 60. Siyasi parti tercihlerine göre büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine etkisinin değerlendirilmesinin dağılımı (%)

Diğer siyasi partilerin seçmenleri ile kıyaslandığında; büyükşehir belediye başkanının ve ilçe belediye başkanlarının farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı CHP seçmenlerinde daha fazladır.

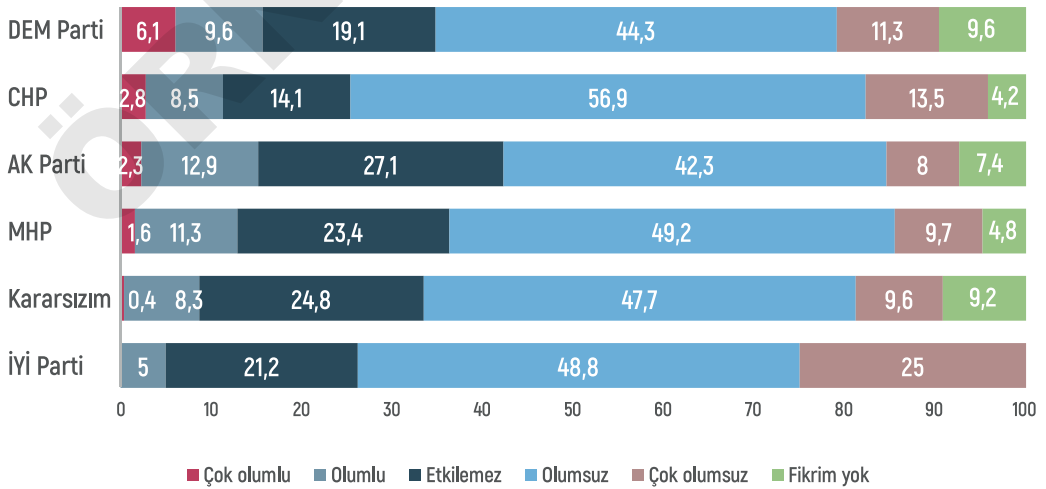
Sizce belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerde oluşu belediye hizmetlerini ne şekilde etkilemektedir?

Grafik 61. Belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine etkisinin değerlendirilmesinin dağılımı (%)

Belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun, belediye hizmetlerine olumlu ve çok olumlu etki edeceğini düşünenlerin oranı %11,3, olumsuz ve çok olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı %61,5'tir. Vatandaşların %19,9'u belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine bir etkisinin olmayacağı kanaatindedir.

Grafik 62. Siyasi parti tercihlerine göre belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine etkisinin değerlendirilmesinin dağılımı (%)

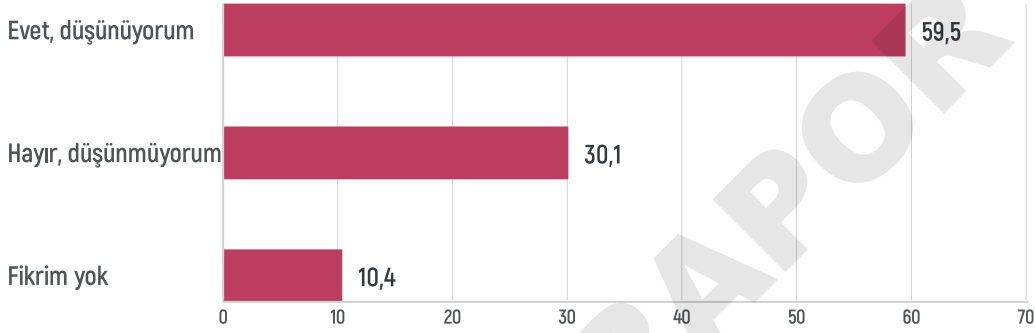

Diğer siyasi partilerin seçmenleri ile kıyaslandığında; belediye başkanının ve hükümetin farklı siyasi partilerden oluşunun belediye hizmetlerine olumsuz etki edeceğini düşünenlerin oranı CHP ve İYİ Parti seçmenlerinde daha fazladır.

Kentsel Dönüşüm Kanunu

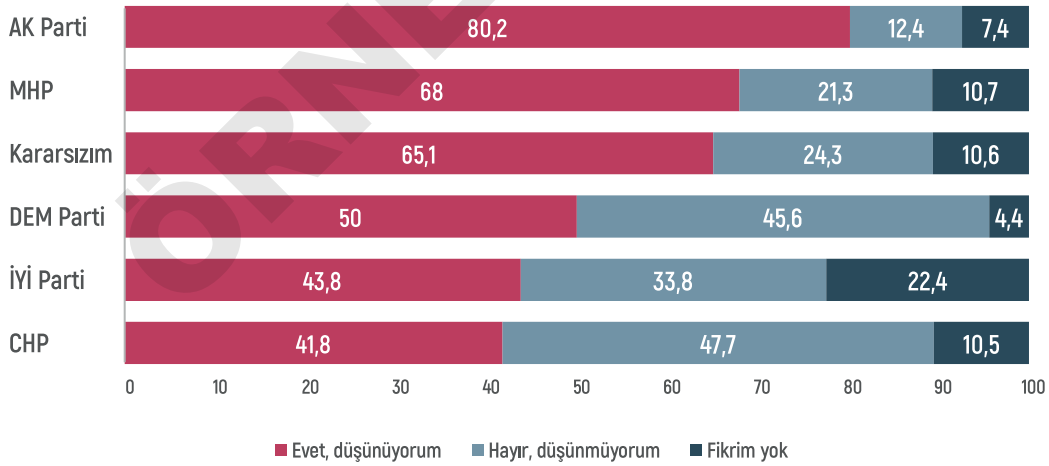
Yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehrinizin yararına olduğunu düşünüyor musunuz?

Grafik 63. Yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını düşünenlerin oranı (%)

Yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını düşünenlerin oranı %59,5, şehirlerin yararına olacağını düşünmeyenlerin oranı %30,1'dir.

Grafik 64. Siyasi parti tercihlerine göre yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını düşünenlerin oranları (%)

AK Parti ve MHP seçmenlerinde yeni çıkarılan Kentsel Dönüşüm Kanunu'nun şehirlerin yararına olacağını düşünenlerin oranları; DEM Parti, İYİ Parti ve CHP seçmenlerine kıyasla daha fazladır.

ÖRNEK RAPOR

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Cinsiyet	Yüzde
Kadın	41,3
Erkek	58,7
Toplam	100
Yaş	Yüzde
18 - 24 yaş	8,5
25 - 34 yaş	17,6
35 - 44 yaş	22,7
45 - 54 yaş	25,0
55 - 64 yaş	16,3
65 yaş ve üzeri	9,9
Toplam	100
Eğitim düzeyi	Yüzde
İlkokul ve altı	23,2
Ortaokul	11,3
Lise	30,4
Ön lisans	14,8
Lisans ve üzeri	20,2
Toplam	100
Çalışma durumu	Yüzde
Çalışıyor	50,0
Ev hanımı	17,6
Emekli	19,9
Çalışmıyor / işsiz	9,7
Öğrenci	2,8
Toplam	100

Aylık gelir durumu	Yüzde
17.002 TL ve altı (asgari ücret ve altı)	44,5
17.002 – 30.000 TL	27,9
30.001 – 40.000 TL	12,2
40.001 – 50.000 TL	4,9
50.001 -60.000 TL	3,2
60.000 TL ve üzeri	7,3
Toplam	100
Etnik köken	Yüzde
Türk	80,2
Kürt	11,1
Arap	3,0
Laz	1,7
Zaza	0,7
Diğer (Arnavut, Gürcü, Türkmen, Çerkes, yörük, vd.)	3,3
Toplam	100

TÜRKİYE ENDEKSİ NASIL ÇALIŞIYOR?

Endeks, Türkiye evreni hakkında genelleme yapmayı mümkün kılacak ve ele aldığı kütleyi anlaşılır kılacak veri setini NUTS 1 (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması-1) üzerinden hesaplayarak 12 bölgede 1600 ile 2000 denek arasında bir örneklemle çalışmaktadır. Araştırma etiğinin bütün ayrıntılarına uygun bir şekilde hazırlanan Türkiye Endeksi toplumsal katman ve tabakaların düşüncelerini objektif bilgi harmanı mantığı ile ortaya koymaktadır.

Toplumu ve siyaseti anlama kılavuzu niteliği taşıyan Türkiye Endeksi Gündem Araştırması'nın bütünü sadece aboneler tarafından elde edilmektedir. Araştırma raporunun en fazla beş maddesi ADAMOR tarafından kamuoyuyla paylaşılacak, geri kalan bütün maddelerin analizi sadece abonelere özel olacaktır. Rapor her ayın ilk haftası abonelere ulaştırılarak gündemin doğru ve objektif anlaşılmasına hizmet edecektir. TÜRKİYE ENDEKSİ'ne abone olan kurumlar, başta siyaset ve ekonomi olmak üzere toplumun düşünce katmanlarına her ay bir yeniden bakma ve orada yaşanan değişimleri gözlemlene şansına kavuşacaklardır.

Türkiye Endeksi Gündem Araştırması'nın Türkiye'nin anlam haritası ile toplumun ve siyaset kurumlarının tarihsel yolculuğu sırasında bugünü anlamak ve geleceği kurmak isteyenlere katkı sunması dileklerimizle....

ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ

Araştırmanın Genel Tanımı

TÜRKİYE ENDEKSİ Gündem Araştırması, ADAMOR Toplum Araştırmaları Merkezi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın saha çalışması 20 – 23 Ocak 2023 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu rapor, Türkiye'deki 18 yaş üstü yetişkin nüfusun, saha çalışmasının yapıldığı günlerdeki Türkiye gündemine ilişkin görüşlerini yansıtmaktadır.

Araştırma, Türkiye'nin 18 yaş üstü yetişkin nüfusunu temsil edecek örneklemin Türkiye'nin iç ve dış politikasına, ekonomiye, yaşam kalitesine ilişkin görüşleri ve siyasi tercihlerini belirlemek ve izlemek için tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularının hata payı, yüzde 95 güven aralığında +/- 2,14, yüzde 99 güven aralığında yüzde +/- 2,81'dir.

Örneklem

Örneklem, İBBS (İstatistiki bölge birimleri sınıflandırması) 1. Düzeydeki 12 bölge esas alınarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında İBBS 1. Düzeydeki 12 bölgede 1833 kişi ile CATİ (Bilgisayar Destekli Telefonda Anket) görüşme yoluyla veri toplanmıştır.

Tablo 26. Araştırma kapsamında anket uygulanan bölgeler

	İBBS Düzey 1 (12 Bölge)	Düzey 2 (26 alt bölge)	Anket uygulanan katılımcıların yüzdesi (%)
1	İstanbul	İstanbul	27,3
2	Batı Marmara	Tekirdağ	2,2
		Balıkesir	2,3
		İzmir	8,2
3	Ege	Aydın	2,3
		Manisa	2,2
4	Doğu Marmara	Bursa	5,5
		Kocaeli	3,7
5	Batı Anadolu	Ankara	11,1
		Konya	3,8
6	Akdeniz	Antalya	4,4
		Adana	3,9
		Hatay	2,2
7	Orta Anadolu	Kırıkkale	1,1
		Kayseri	2,2
		Zonguldak	1,1
8	Batı Karadeniz	Kastamonu	1,1
		Samsun	2,2
9	Doğu Karadeniz	Trabzon	1,1
10	Kuzeydoğu Anadolu	Erzurum	1,2
		Ağrı	1,1
11	Ortadoğu Anadolu	Malatya	1,1
		Van	1,6
		Şanlıurfa	2,7
12	Güneydoğu Anadolu	Gaziantep	3,3
		Mardin	1,1

Veri Toplama Aracı

TÜRKİYE ENDEKSİ Gündem Araştırması kapsamında bireylerin Türkiye'nin iç ve dış politikasına, ekonomiye, yaşam kalitesine ilişkin görüşleri ve siyasi tercihlerini ölçmek ve ilişkili diğer konular üzerinde veri toplamak için bir TÜRKİYE ENDEKSİ anket formu geliştirilmiştir. Anket formu toplam 6 bölümden, 1 açık uçlu ve 38 kapalı uçlu soru olmak üzere toplam 39 sorudan oluşmaktadır. Bu bölümler;

- Siyasal tercihler (10 madde)
- İç politika (sosyal gündem) (5 madde)
- Dış politika (4 madde)
- Ekonomi (5 madde)
- Kentsel yaşam kalitesi (8 madde)
- Demografik bilgiler (7 madde)

ÖRNEK RAPOR

TÜRKİYE ENDEKSİ NASIL ÇALIŞIYOR?

Endeks, Türkiye evreni hakkında genelleme yapmayı mümkün kılacak ve ele aldığı kütleyi anlaşılır kılacak veri setini NUTS 2 (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması-2) üzerinden hesaplayarak 26 ilde 1600 ile 2000 denek arasında bir örnekleme çalışmaktadır. Araştırma etiğinin bütün ayrıntılarına uygun bir şekilde hazırlanan Türkiye Endeksi toplumsal katman ve tabakaların düşüncelerini objektif bilgi harmanı mantığı ile ortaya koymaktadır.

Toplumu ve siyaseti anlama kılavuzu niteliği taşıyan Türkiye Endeksi Gündem Araştırması'nın bütünü sadece aboneler tarafından elde edilmektedir. Araştırma raporunun en fazla beş maddesi ADAMOR tarafından kamuoyuyla paylaşılacak, geri kalan bütün maddelerin analizi sadece abonelere özel olacaktır. Rapor her ayın ilk haftası abonelere ulaştırılarak gündemin doğru ve objektif anlaşılmasına hizmet edecektir. TÜRKİYE ENDEKSİ'ne abone olan kurumlar, başta siyaset ve ekonomi olmak üzere toplumun düşünce katmanlarına her ay bir yeniden bakma ve orada yaşanan değişimleri gözlemleme şansına kavuşacaklardır.

Türkiye Endeksi Gündem Araştırması'nın Türkiye'nin anlam haritası ile toplumun ve siyaset kurumlarının tarihsel yolculuğu sırasında bugünü anlamak ve geleceği kurmak isteyenlere katkı sunması dileklerimizle....